

Urząd Statystyczny w Katowicach

Statystyczny obraz

Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w 2015 r.

Katowice 2016

Urząd Statystyczny w Katowicach

Statystyczny obraz

Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w 2015 r.

Katowice 2016

Opracowanie

Jan Fryc, Małgorzata Góralczyk, Andrzej Poloczek, Michał Przybyła

Opracowanie graficzne, wersja elektroniczna

Agnieszka Kaim, Piotr Porwisz

Wykresy i mapy

Agnieszka Kaim, Piotr Porwisz

Projekt okładki

Piotr Porwisz

Tłumaczenie na język angielski

Alicja Pawłowska-Pal

Fotografie na okładce:

Katarzyna Gozdek (*Bytom*), Andrzej Tarka (*Gliwice, Zabrze*),
Janusz Moczulski (*Jaworzno*), Piotr Porwisz (*Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Katowice, Mysłowice,*
Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy)

ISBN 978-83-89641-63-2

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

Skróty i znaki umowne

Kreska (—)	- zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.)	- zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
Znak x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak Δ	- oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych na str. 15.
Znak #	- oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
„W tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
Przecinek (,)	- oznacza liczby prezentujące liczby dziesiętne.

tys. = tysiąc	hm ³ = hektometr sześcienny
mln = milion	r. = rok
zł = złoty	Nr = numer
kg = kilogram	poz. = pozycja
t = tona	p. proc = punkt procentowy
km = kilometr	Dz. U. = Dziennik Ustaw
m ² = metr kwadratowy	m.in. = między innymi
ha = hektar	tj. = to jest
km ² = kilometr kwadratowy	PKD = Polska Klasyfikacja Działalności
m ³ = metr sześcienny	GZM = Górnśląski Związek Metropolitalny

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu publikację „Statystyczny obraz Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w 2015 r.”.

Opracowanie zawiera zestaw informacji statystycznych charakteryzujących m.in. potencjał społeczny, demograficzny, kulturalny i naukowy oraz uwarunkowania środowiska naturalnego obszaru aglomeracji, utworzonej przez 14 miast na prawach powiatu, funkcjonującej od 2007 r. na terenie województwa śląskiego pod nazwą Górnośląski Związek Metropolitalny (GZM).

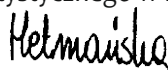
W świetle trwających obecnie prac nad nową ustawą metropolitalną oraz konsultacji związanych z przyjęciem projektu ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim, problematyka dotycząca związku miast, wykorzystania ich wspólnego potencjału i monitorowania określonych kierunków rozwoju stała się szczególnie ważna i aktualna.

Obszary tematyczne publikacji wybrano na podstawie analizy obowiązujących krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, biorąc pod uwagę ich ważność dla obszaru metropolitalnego pod względem celów i wyzwań rozwojowych. W każdym z działów zamieszczono jednolite przekrojowo zestawienia tabelaryczne, prezentujące dane statystyczne i wskaźniki dla województwa oraz obszaru GZM. Uzupełnienie części analitycznej opracowania stanowią tablice tematyczne, ukazujące zróżnicowanie wewnętrzne aglomeracji. Kilkuletnia retrospekcja przyjęta w tablicy przeglądowej pozwala zaobserwować dynamikę i kierunki zachodzących zmian. Materiał wzbogacono częścią graficzną w postaci map i wykresów. Dla celów porównawczych Górnośląski Związek Metropolitalny zaprezentowano również na tle innych obszarów metropolitalnych w Polsce.

Wyrażam nadzieję, że wydawnictwo przybliży Państwu potencjał Związku funkcjonującego w obecnej postaci, a także okaże się przydatnym źródłem informacji zarówno dla samorządu terytorialnego, potencjalnych inwestorów, jak również pozostałych odbiorców zainteresowanych przedmiotową tematyką.

Zachęcam do korzystania z bogatej oferty informacyjnej statystyki publicznej.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach

AURELIA HETMAŃSKA

PREFACE

I would like to present you with the publication "Statistical Image of the Upper Silesian Metropolitan Union in 2015".

The publication contains a set of statistical information characterizing the social, demographic, cultural, and scientific potential as well as the environmental circumstances of the agglomeration's area formed by the 14 cities with powiat rights, functioning since 2007 in the Śląskie Voivodship under the name of the Upper Silesian Metropolitan Union.

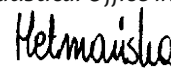
In light of the ongoing work on the new metropolitan law, and consultations on the adoption of the draft law on the metropolitan union in the Śląskie Voivodship, the issues concerning the relationship of cities to use their common capacities and to monitor the development trends become particularly important and timely.

The thematic areas of the publication were selected on the basis of an analysis of existing national and regional strategic documents, taking into account their importance for the metropolitan area in terms of objectives and development challenges. Each chapter contains a uniform set of tables, presenting statistical data and indicators for the Voivodship and the Upper Silesian Metropolitan Union. Theme tables showing the diversity of cities of the agglomeration complement the analytical part of the elaboration. Several years' retrospection shown in the review table allows to observe the dynamics and direction of ongoing changes. The material is enriched with graphics in the form of maps and charts. For comparative purposes, the Upper Silesian Metropolitan Union is also presented against the background of other metropolitan areas in Poland.

I hope that the publication will bring you closer to the potential of the functioning Union in its present form, and will also prove to be a useful source of information for local government, potential investors, as well as other customers interested in issues connected with the subject.

I would like to encourage you to use the rich information offer of official statistics.

Director
of the Statistical Office in Katowice

AURELIA HETMAŃSKA

- 3** Przedmowa
Preface
- 4** Preface
- 7** Uwagi ogólne
General notes
- Wprowadzenie
Introduction
- 16** Rys historyczny GZM i organizacja Związku
Historical view of the Upper Silesian Metropolitan Union (USMU) and organization of the Union
- 18** Priorytety rozwoju gospodarczego GZM
Priorities of the economic development of the USMU
- 19** GZM na tle województwa
USMU the background of the voivodship

Część analityczna

Analytical part

Potencjał gospodarczy i infrastruktura społeczna Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w 2015 r. *Economic potential and social infrastructure of the Upper Silesian Metropolitan Union in 2015*

- 20** Powierzchnia
Area
- 21** Ludność. Procesy demograficzne
Population. Demographic processes
- 24** Stan i ochrona środowiska
Environmental protection
- 28** Rynek pracy
Labour market
- 30** Infrastruktura komunalna i mieszkania. Transport
Municipal infrastructure and dwellings. Transport
- 33** Edukacja i wychowanie
Education
- 36** Kultura i turystyka
Culture and tourism
- 39** Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
Health care and social welfare
- 41** Finanse publiczne
Public finance
- 43** Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy
- 45** Miasta GZM w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej
Cities of the USMU in the Katowice Special Economic Zone

Tablice

Tables

- 46** Wybrane dane o Górnośląskim Związku Metropolitalnym
Selected data on the Upper Silesian Metropolitan Union
- Zróżnicowanie wewnętrzne Górnośląskiego Związku Metropolitalnego**
Internal diversity of the Upper Silesian Metropolitan Union
- 49** Powierzchnia i ludność w 2015 r.
Area and population in 2015
- 50** Ruch naturalny i wędrownicy ludności w 2015 r.
Vital statistics and migration of the population in 2015
- 51** Prognoza ludności do 2050 r.
Population projection until 2050
- 52** Ochrona środowiska w 2015 r.
Environmental protection in 2015

Tablice (dok.)
Tables (cont.)

- 53** Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej w 2015 r.
Generally accessible urban and estate area green belts in 2015
- 54** Rynek pracy i wynagrodzenia w 2015 r.
Labour market and wages and salaries in 2015
- 55** Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy w 2015 r.
Registered unemployed persons, unemployment rate and job offers in 2015
- 56** Infrastruktura komunalna i mieszkania w 2015 r.
Municipal infrastructure and dwellings in 2015
- 57** Transport w 2015 r.
Transport in 2015
- 58** Edukacja i wychowanie w roku szkolnym 2015/2016
Education in the 2015/2016 school year
- 59** Kultura w 2015 r.
Culture in 2015
- 60** Baza noclegowa turystyki w 2015 r.
Tourist accommodation establishments in 2015
- 61** Ochrona zdrowia i pomoc społeczna w 2015 r.
Health care and social welfare in 2015
- 62** Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu w 2015 r.
Revenue and expenditure of cities with powiat status budgets in 2015
- 63** Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według sektorów własności i wybranych form prawnych w 2015 r.
Entities of the national economy in the REGON register by ownership sectors and selected legal forms in 2015
- 64** Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według rodzaju działalności w 2015 r.
Entities of the national economy in the REGON register by kind of activity in 2015

Wykresy i mapy
Graphs and maps

Górnośląski Związek Metropolitalny na tle innych obszarów metropolitalnych w Polsce w 2015 r.
The Upper Silesian Metropolitan Union against the background of other metropolitan areas in Poland in 2015

- 65** Powierzchnia. Ludność
Area. Population
- 65** Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku
Structure of the population by economic age groups
- 66** Przyrost naturalny na 1000 ludności
Natural increase per 1000 population
- 66** Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Non-working age population per 100 persons of working age
- 66** Pracujący na 1000 ludności
Employed persons per 1000 population
- 66** Bezrobotni zarejestrowani na 100 osób w wieku produkcyjnym
Registered unemployed persons per 100 persons of working age
- 67** Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności
Dwellings completed per 10 thous. population
- 67** Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat
Children in nursery schools per 1000 children aged 3-5
- 67** Dochody i wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca
Per capita revenue and expenditure of gminas budgets
- 67** Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności
Entities of the national economy per 1000 population

UWAGI OGÓLNE

1. Dane bezwzględne oraz wskaźniki dotyczące Górnośląskiego Związku Metropolitalnego (GZM) należy rozumieć jako informacje dotyczące obszaru wyznaczonego przez 14 miast na prawach powiatu, tworzących Związek.

2. Obszary tematyczne publikacji wybrano na podstawie analizy obowiązujących krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, biorąc pod uwagę ich ważność pod kątem zapisów związanych z funkcjami i kierunkami rozwoju obszarów metropolitalnych.

3. W odniesieniu do każdej wybranej dziedziny tematycznej GZM prezentowany jest na tle województwa. W części analitycznej zastosowano jednolite przekrojowo tablice, uwzględniające województwo oraz retrospekcję danych 2010-2015 (w zależności od ich dostępności w prezentowanym układzie). Uzupełnienie części analitycznej opracowania stanowią tablice tematyczne, ukazujące zróżnicowanie wewnętrzne górnośląskiej aglomeracji w 2015 r. Zestaw tablic poprzedza przeglądowa tablica, zawierająca retrospekcję (2010-2015) pozwalającą zaobserwować dynamikę i kierunki zachodzących zmian. Materiał wzbogacono częścią graficzną w postaci map i wykresów.

4. Dla celów porównawczych Górnośląski Związek Metropolitalny zaprezentowano również na tle innych obszarów metropolitalnych w Polsce. Do porównań wybrano wspólne dla wszystkich obszarów metropolitalnych wielkości i wskaźniki prezentujące uwarunkowania społeczne i gospodarcze.

5. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

6. Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniach danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – od 2010 r. – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, (dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.)

7. Dane prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami”.

8. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł poza statystycznych opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródło podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

9. Poniżej podano podstawowe informacje i uwagi oraz definicje pojęć stosowanych w poszczególnych działach publikacji.

POWIERZCHNIA

Źródło informacji stanowią dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGiK). Dane o stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni prezentowane są według stanu w dniu 1 I, w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454 z późniejszymi zmianami). Ze względu na dostępność danych, strukturę powierzchni według kierunków wykorzystania przedstawiono w publikacji według stanu na początek 2014 r.

Biorąc pod uwagę kierunki wykorzystania (użytek gruntowy), w skład powierzchni geodezyjnej wchodzi:

- **użytki rolne:** grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane oraz grunty pod stawami i rowami;
- **grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione** (w tym lasy)
- **grunty pod wodami** (powierzchniowe płynące i stojące)
- **grunty zabudowane i zurbanizowane:** tereny mieszkaniowe, przemysłowe, inne tereny zabudowane, zurbanizowane tereny niezabudowane, tereny rekreacyjne i wypoczynkowe, tereny komunikacyjne (w tym drogi i tereny kolejowe) oraz użytki kopalniane;
- **użytki ekologiczne, nieużytki i tereny różne.**

Szczegółowe informacje dotyczące zaliczania gruntów do poszczególnych rodzajów użytków gruntowych zawiera tabela „ZALICZANIE GRUNTÓW DO POSZCZEGÓLNYCH UŻYTKÓW GRUNTOWYCH”, stanowiąca Załącznik nr 6 do ww. Rozporządzenia.

Zgodnie z informacją GUGiK powierzchnia jednostek podziału terytorialnego wyrażona w kilometrach kwadratowych może się różnić nieznacznie od danych wyrażonych w hektarach.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/>

LUDNOŚĆ. PROCESY DEMOGRAFICZNE

Dane o liczbie ludności zostały opracowane metodą bilansową, według następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku, kwartału)

- + urodzenia żywe
- zgony
- + zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)
- wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału administracyjnego i za granicę)
- + zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału administracyjnego)
- wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału administracyjnego)
- +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych
- = stan ludności na końcu okresu (roku, kwartału).

Dane o liczbie i strukturze ludności opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Od 2010 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i mieszkań z dnia 31 III 2011 r., a dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin.

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. 0–17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

Współczynnik obciążenia demograficznego – stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym.

Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej,
- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem; w przypadku, gdy mąż mieszkał za granicą według miejsca zameldowania żony przed ślubem.

Przyrost naturalny ludności – różnica liczby urodzeń żywych i liczby zgonów w danym okresie.

Migracje wewnętrzne – zmiany miejsca stałego (lub czasowego) pobytu, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy w celu osiedlenia się na stałe (lub pobyt czasowy) oraz przemeldowanie z pobytu czasowego na pobyt stały w danej miejscowości, jeżeli poprzednie miejsce pobytu stałego znajdowało się w innej gminie.

Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych

Współczynnik feminizacji – liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Współczynnik dynamiki demograficznej – stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie (najczęściej 1 roku) do liczby zgonów w tym okresie.

Współczynnik płodności – stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie do liczby kobiet będących w wieku rozrodczym.

Współczynnik starości demograficznej – relacja liczby ludności w starszym wieku (60 lub 65 lat i więcej) do ogólnej liczby ludności.

Ludność na 1 km² w przekroju jednostek podziału terytorialnego w celu uzyskania dokładniejszego wyniku, obliczono na podstawie danych o powierzchni wyrażonej w hektarach.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/>

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Dane o ochronie zdrowia od 2012 r. podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji (do 15 XI 2015 r. spraw wewnętrznych) oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych oraz w domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych

Ambulatoryjna opieka zdrowotna – według ustawy z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 581, z późniejszymi zmianami) – udzielanie przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej osobom niewymagającym leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych.

Podmioty ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie i praktyki lekarskie, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodniami. Przychodnie prezentuje się łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi.

Praktyki zawodowe lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek lub położnych – forma wykonywania zawodu w ramach działalności leczniczej na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 618, z późniejszymi zmianami) oraz w przepisach odrębnych, po wpisaniu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

UWAGI OGÓLNE

Porady udzielone przez lekarzy, lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich

Dane o **aptekach** dotyczą aptek ogólnodostępnych i nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów.

Dane o **szpitalach ogólnych** wykazano łącznie z filiami szpitali. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych wykazano łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków, bez miejsc dziennego pobytu.

Dane o **łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/zdrowie/>

FINANSE PUBLICZNE

Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Dane dla Górnośląskiego Związku Metropolitalnego obejmują dochody i wydatki miast na prawach powiatu wchodzących w jego skład, a dla województwa dochody i wydatki gmin i miast na prawach powiatu w województwie.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

Na **dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się: dochody własne, dotacje, subwencja ogólna z budżetu państwa.

Na **wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się: wydatki majątkowe (w tym inwestycyjne), wydatki bieżące.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/statystyka-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych/>

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Ścieki przemysłowe i komunalne, wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi

Jako ścieki **wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi, z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych po oczyszczeniu do wód lub do ziemi.

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi pracujące na sieci kanalizacyjnej (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Emisja zanieczyszczeń powietrza (pyłowych i gazowych) z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji zanieczyszczeń powietrza (pyłowych i gazowych)** z zakładów szczególnie uciążliwych dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów – kominów, wyrzutni wentylacyjnych) lub w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Odpady przemysłowe wytworzone i dotychczas składowane

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przedstawione informacje o **ilości odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub posiadających 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych).

Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Dane dotyczące **powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych** prawnie chronionej nie uwzględniają informacji o obszarach Natura 2000. Dane z zakresu form ochrony przyrody dotyczą stanu na 31 XII.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych (według lokalizacji inwestycji) prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską – EUROSTAT. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/srodowisko-energia/srodowisko/>

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Placówki wychowania przedszkolnego

Prezentowane dane o przedszkolach podane są według stanu na początek roku szkolnego (30 IX). Wychowanie przedszkolne obejmuje przedszkola (łącznie ze specjalnymi), oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne

Prezentowane dane o szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych obejmują szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych (łącznie ze specjalnymi), i podawane są, z wyjątkiem liczb dotyczących absolwentów, według stanu w pierwszym miesiącu roku szkolnego (30 IX). Dane o absolwentach prezentowane są według stanu na koniec poprzedniego roku szkolnego.

Dane o szkołach ponadgimnazjalnych nie obejmują szkół kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym.

Szkoły wyższe

Studentów wykazano tyle razy, na ilu kierunkach studiowali według stanu w dniu 30 XI. Dane o **absolwentach** prezentowane są według stanu na koniec poprzedniego roku akademickiego. Jeżeli absolwent w danym roku akademickim ukończył dwa i więcej kierunków studiów, to również został wykazany wielokrotnie.

Dane dla studentów i absolwentów prezentowane są łącznie z cudzoziemcami.

Dane prezentowane są według faktycznej lokalizacji uczelni/jednostek zamiejscowych bez jednostek zamiejscowych polskich uczelni za granicą.

Prezentowane dane, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/>

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON prowadzony jest przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru REGON określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2012, poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009). Informacje zbierane w rejestrze nie są danymi statystycznymi (art. 41 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej), co oznacza, że są one – z określonymi wyjątkami – jawne i ogólnodostępne.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz zgłoszone przez jednostkę prawną jednostki lokalne.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej w sposób jednoznaczny i niepowtarzalny, co realizowane jest poprzez nadawanie im numerów identyfikacyjnych REGON posiadających walor unikatowości.

Rejestr REGON jest bieżąco uaktualniany na podstawie danych przekazywanych z innych rejestrów oraz na podstawie wniosków zgłaszanych do urzędów statystycznych przez jednostki prawne zobowiązane do tego trybu zgłaszania informacji do rejestru REGON.

Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru REGON wykorzystywane są informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/>

RYNEK PRACY

Dane dotyczące **pracujących** nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Prezentowane dane nie obejmują również jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane o pracujących prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju prowadzonej działalności.

Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych i które zgodnie z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 27 V 2014 r., spełniają co najmniej jedno z kryteriów:

- 1) bezrobotni do 30. roku życia,
- 2) długotrwale bezrobotni,
- 3) bezrobotni powyżej 50. roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni.

Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo), od 2010 r. – wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/>

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIA. TRANSPORT

Infrastruktura komunalna – podstawowe urządzenia i instytucje usługowe niezbędne do funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa.

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Sieć rozdzielcza to przewody uliczne służące do rozprowadzania wody do odbiorców za pośrednictwem przyłączy do budynków i innych obiektów.

Sieć kanalizacyjna czynna jest to system kanałów krytych (podziemnych) odprowadzających ścieki z budynków i innych obiektów, do odbiorników lub urządzeń do oczyszczania ścieków.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu.

Pod pojęciem **zasobów mieszkaniowych** rozumiemy ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych

UWAGI OGÓLNE

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to suma powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), spiżarni, przedpokoi, alkow, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu lub gospodarczym potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania.

Izba to pomieszczenie w mieszkaniu, oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, o powierzchni nie mniejszej niż 4 m. kw., z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku; za izbę uważa się nie tylko pokoje, ale również kuchnie spełniające powyższe kryteria. Nie uznaje się za izby – bez względu na wielkość powierzchni i sposób oświetlenia - przedpokojów, holi, łazienek, ubikacji, spiżarni, werand, ganków, schowków itp.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/infrastruktura-komunalna-nieruchomosci/>

Dane o **drogach publicznych** pochodzą z ewidencji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Do **dróg o nawierzchni twardej** zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

Dane o **pojazdach samochodowych i ciągnikach** pochodzą z centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/transport-i-lacznosc/transport/>

KULTURA I TURYSTYKA

Biblioteka to jednostka posiadająca uporządkowany (zinwentaryzowany) zbiór książek, czasopism i innych materiałów piśmienniczych, liczący co najmniej 300 jednostek inwentarzowych, której głównymi celami są tworzenie i obsługa zbiorów oraz udostępnianie ich użytkownikom. Do placówek bibliotecznych należą biblioteki oraz podporządkowane im administracyjnie filie i punkty biblioteczne.

Filie biblioteczne są to placówki podporządkowane organizacyjnie bibliotece macierzystej, obsługujące część terenu objętego działalnością tej biblioteki oraz posiadające stały księgozbiór.

Punkty biblioteczne są to – prowadzone najczęściej społecznie – placówki, których księgozbiory są wypożyczone na czas nieokreślony z jednostki macierzystej (biblioteki lub filii) i pozostające w ewidencji tej jednostki. Punkty biblioteczne działają w miejscowościach, w których nie ma innych placówek bibliotecznych.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) – to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku. Dane o czytelnikach dotyczą osób korzystających z wypożyczalni, tzn. otrzymujących materiały biblioteczne do wykorzystania poza terenem biblioteki.

Informacje o **teatrach** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy- posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

Turystyka oznacza, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty.

Do obiektów hotelowych zaliczono: hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe.

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

Dane dotyczące **liczby obiektów i miejsc noclegowych** obejmują wszystkie obiekty czynne w dniu 31 VII oraz obiekty nieczynne w tym dniu, ale czynne w innych dniach badanego miesiąca; przyjęto dla nich maksymalną liczbę miejsc.

Przez obiekt czynny rozumie się obiekt, którego co najmniej część była dostępna dla turystów (niezależnie od tego czy był on faktycznie wykorzystywany) w badanym okresie.

Do liczby dni działalności obiektu nie wlicza się przerw między turnusowych, z powodu remontu, dezynfekcji itp.

W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

Korzystający z noclegów to liczba osób (turystów), które rozpoczęły pobyt w obiekcie w danym miesiącu (tj. zostały zameldowane). Osoby przebywające w obiekcie na przełomie dwóch miesięcy są liczone jeden raz (tj. w chwili zameldowania). Nie wykazywane są osoby, które wniosły opłatę, ale z usług nie skorzystały.

Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Udzielone noclegi to iloczyn osób (turystów) pomnożony przez liczbę nocy ich pobytu.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoji** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

więcej informacji:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/>

Definicje dostępne są również na stronie GUS
<http://stat.gov.pl/metainformacje/sloownik-pojec/>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Proces tworzenia Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w województwie śląskim kalendarium wydarzeń

◊ I połowa lat 90.

Inicjatywa samorządu lokalnego w zakresie metropolizacji; idea metropolizacji pojawia się w dyskusjach samorządowców; potrzeba efektywniejszego zarządzania, tym samym wzmocnienia słabszych obszarów aglomeracji stanowi temat rozważań samorządów miast górnośląskich; zagadnieniu temu poświęcony zostaje szereg seminariów i spotkań prezydentów i burmistrzów.

◊ czerwiec 2004 r.

Spotkanie prezydentów i burmistrzów miast aglomeracji górnośląskiej w Świętochłowicach na seminarium „Obszar metropolitalny jako przedmiot polityki regionalnej województwa”; w wyniku spotkania pojawia się potrzeba przygotowania koncepcji współpracy miast konurbacji; podstawowy problem – brak możliwości występowania w imieniu miast konurbacji uniemożliwiający przeprowadzenie ponadgminnych projektów infrastrukturalnych staje się podstawą do opracowania koncepcji związku komunalnego.

Wstępna koncepcja utworzenia związku komunalnego pod roboczą nazwą Związek Konurbacji Górnośląskiej (ZKG) opracowana przez Prezydentów Miast Gliwice i Katowice; koncepcja poddana zostaje szerokim konsultacjom w samorządach; do gmin skierowana zostaje ankieta dotycząca opinii na temat utworzenia związku; samorządowcy zgłaszają publiczne poparcie dla tej inicjatywy.

◊ luty 2005 r.

Pierwsze spotkanie poświęcone powołaniu związku; samorządowcy z regionu zgadzają się, że jedyną możliwą w obecnym stanie prawnym formą metropolizacji aglomeracji górnośląskiej jest powołanie dobrowolnego związku międzygminnego; trwają konsultacje nad wypracowaniem kompromisowej formuły związku oraz jego statutu; zapada decyzja o nadaniu związkowi nazwy Górnośląski Związek Metropolitalny (GZM); pojawiają się założenia dotyczące utworzenia GZM przez największe miasta aglomeracji tworzące dawny Górnośląski Okręg Przemysłowy (GOP) – największy okręg przemysłowy w Polsce i jeden z największych w Europie.

◊ lipiec 2005 r. - wrzesień 2006 r.

W prace nad utworzeniem związku zaangażowani są zarówno Marszałek, jak i Wojewoda Śląski; opracowywana jest treść statutu GZM; rozważanych jest kilka koncepcji składu GZM (17, 19, 14 miast); zapada ostateczna decyzja o wejściu do związku 14 miast na prawach powiatu (wynikająca z funkcjonujących uwarunkowań prawnych).

◊ styczeń 2007 r.

Ostatecznie 14 miast na prawach powiatu podejmuje stosowne uchwały Rad Gmin w sprawie utworzenia GZM oraz przyjęcia jego statutu; w Gliwicach podpisany zostaje wniosek o rejestrację związku.

◊ 8 czerwca 2007 r.

Następuje prawna rejestracja związku w drodze wpisu do Rejestru Związków Międzygminnych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

◊ 20 września 2007 r.

Umowa GZM wchodzi w życie; podpisana zostaje deklaracja założycielska i następuje wybór władz związku.

◊ grudzień 2007 r.

Rozpoczyna funkcjonowanie Biuro Górnośląskiego Związku Metropolitalnego.

RYS HISTORYCZNY GZM I ORGANIZACJA ZWIĄZKU

Cel powstania Związku

Utworzenie silnego ośrodka metropolitalnego, złożonego z największych miast konurbacji górnośląskiej, rozwiązującego istniejące problemy oraz podejmującego inicjatywy w zakresie:

- efektywniejszego zarządzania i koordynowania rozwoju miast
- przeciwdziałania negatywnym procesom i zjawiskom społeczno-gospodarczym
- wzmocnienia konkurencyjności grupy śląskich miast zarówno na arenie krajowej, jak i międzynarodowej
- efektywniejszego wykorzystania atutów obszaru, jakim jest np.: przecinanie się na jego terenie transeuropejskich korytarzy komunikacyjnych (autostrady)
- pozyskania dodatkowych terenów inwestycyjnych, stworzenie zaplecza do dalszego gospodarczego rozwoju obszaru oraz aktywizacji rynku pracy
- realizacji ponadgminnych projektów infrastrukturalnych
- pozyskiwania środków z budżetu Unii Europejskiej.

Charakter Związku

Celowy związek międzygminny utworzony przez 14 miast na prawach powiatu posiadający osobowość prawną i wykonujący określone ustawami zadania publiczne; dysponujący własnym samodzielnym zarządem; wpisany do rejestru związków międzygminnych przez MSWiA.

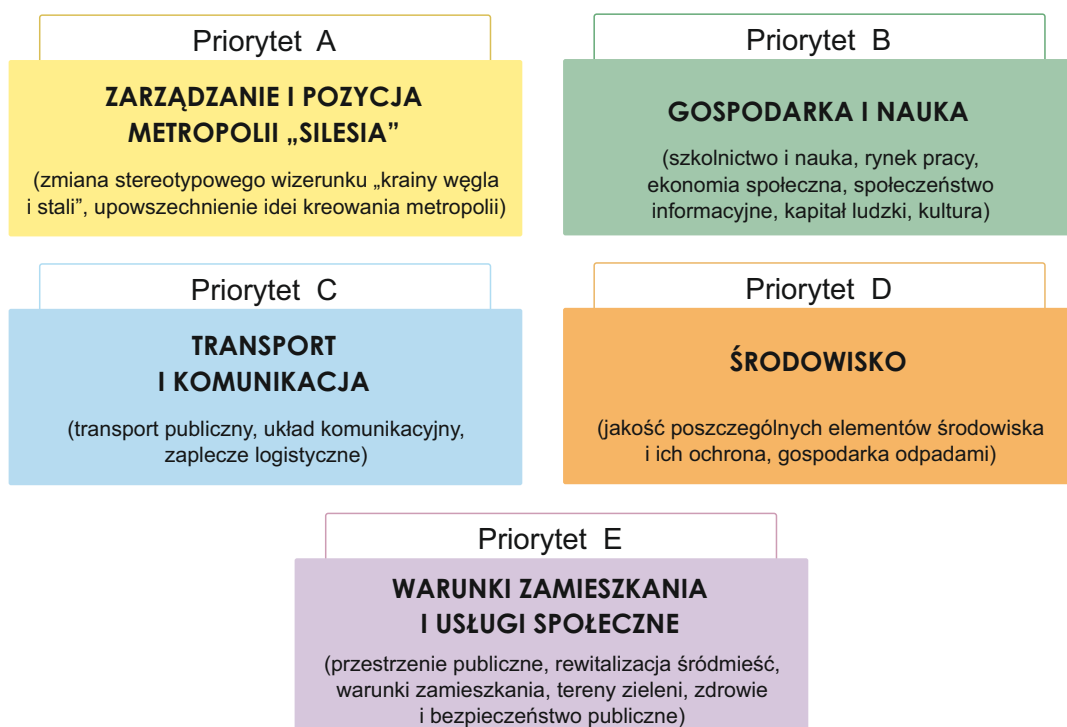
Uczestnicy GZM

Miasta na prawach powiatu: Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice (siedziba Związku), Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze.

Zadania publiczne GZM

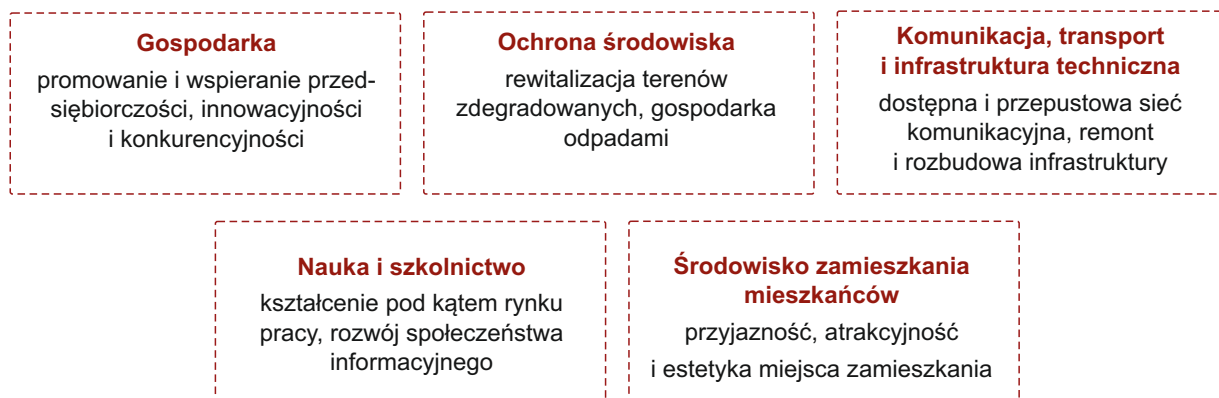
Obligatoryjne zadania – m.in.: wspólna strategia rozwoju, lokalny transport zbiorowy, zarządzanie drogami istotnymi dla obszarów metropolitalnych, niektóre zadania z zakresu ochrony środowiska, gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej i zaopatrzenia w energię, wspólne przedsięwzięcia o znaczeniu ponadlokalnym, wspólna promocja obszaru, niektóre zadania z zakresu bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego. Związek ma również możliwość podejmowania dodatkowych zadań fakultatywnych na podstawie uchwały zgromadzenia i stosownych porozumień.

PRIORYTETY ROZWOJU GOSPODARCZEGO GZM

Priorytety rozwojowe miast wchodzących w skład Metropolii:

GLÓWNE PRIORYTETY

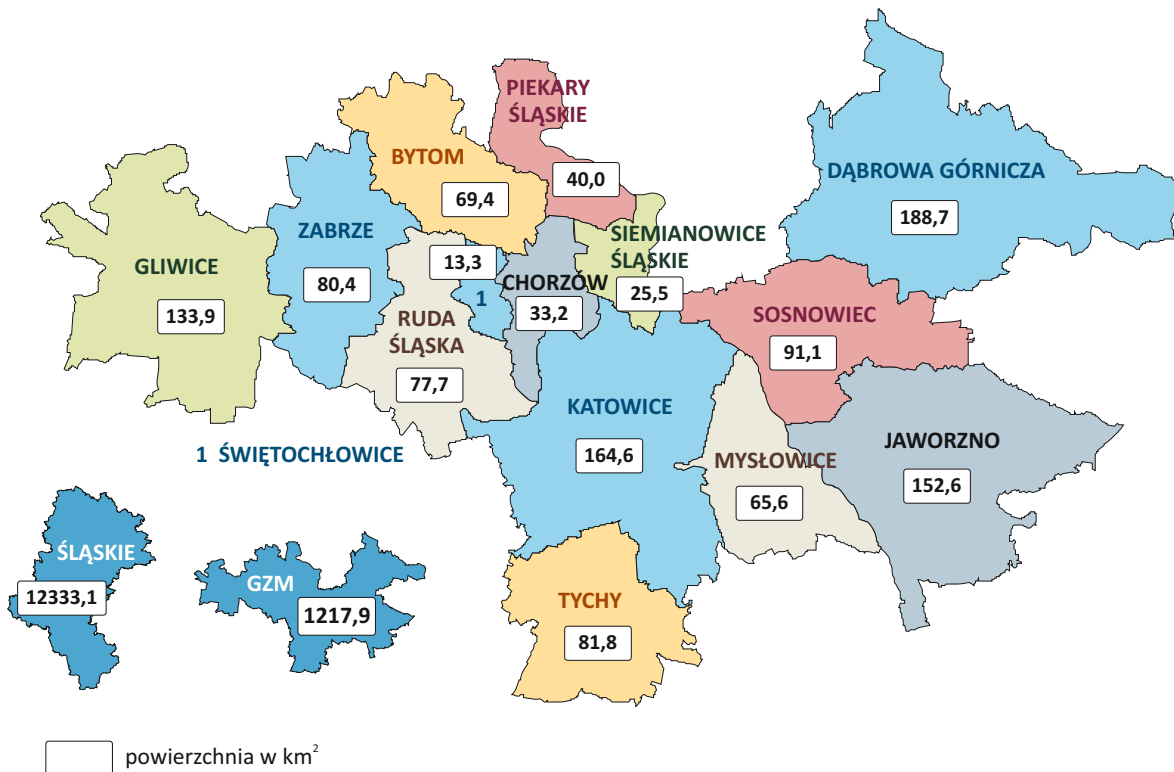
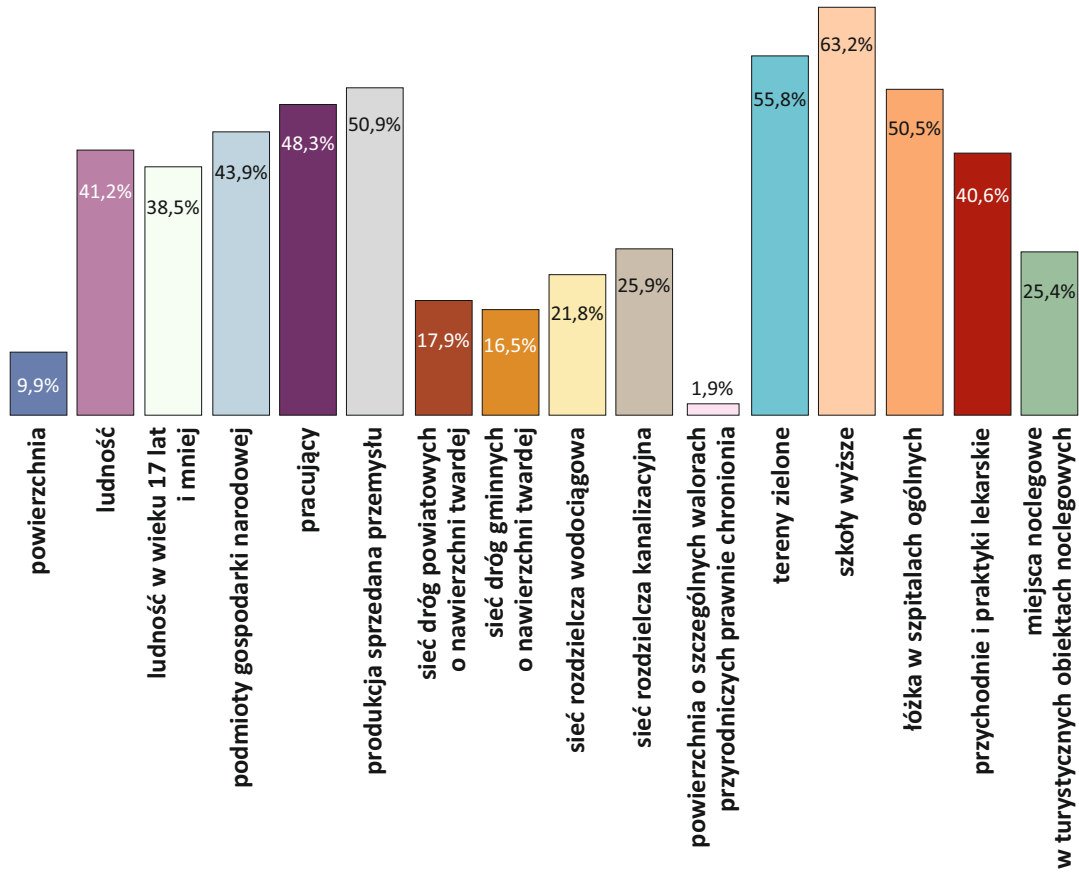

Ponadto

- Kultura
- Czas wolny, rekreacja sport
- Centrum miasta i przestrzeń publiczną
- Rozwijanie funkcji metropolitalnych
- Udogodnienia miejskie
- Bezpieczeństwo publiczne/usługi publiczne
- Ochrona zdrowia
- Podwyższenie poziomu jakości życia w mieście
- Pomoc społeczna
- Zasoby mieszkaniowe
- Eliminacja obszarów marginalizacji i wykluczenia społecznego

GZM NA TLE WOJEWÓDZTWA

województwo śląskie = 100%

POWIERZCHNIA

Łączna powierzchnia 14 miast na prawach powiatu, które wchodzi w skład GZM, według stanu w dniu 1 I 2015 r. wyniosła 121,8 tys. ha (9,9% ogólnej powierzchni województwa śląskiego). Ponad połowę obszaru GZM (52,5%) stanowiła powierzchnia 4 miast: Dąbrowy Górniczej (18,9 tys. ha), Katowic (16,5 tys. ha), Jaworzna (15,2 tys. ha) i Gliwic (13,4 tys. ha). Najmniejszą powierzchnię zajmowały Świętochłowice (1,3 tys. ha).

Według ewidencji geodezyjnej (stan w dniu 1 I 2014 r.) grunty zabudowane i zurbanizowane stanowiły 39,3% powierzchni GZM (12,4% w województwie). W miastach wchodzących w skład GZM użytki rolne stanowiły 28,5% powierzchni (51,1% w województwie), grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowiły 25,9% (33,5% w województwie).

Grunty pod wodami stanowiły 1,5% powierzchni (podobnie jak w województwie), natomiast nieużytki 3,2% (1,2% w województwie).

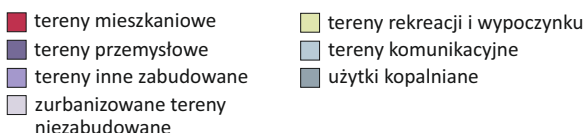
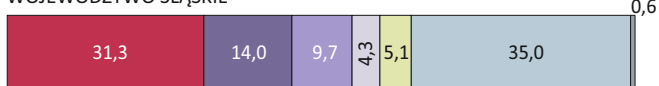
STRUKTURA GRUNTÓW ZABUDOWANYCH I ZURBANIZOWANYCH W 2014 R. (w %)

Stan w dniu 1 I

GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

W okresie lat 2012-2014, areal użytków rolnych znajdujący się w obszarze GZM zmniejszył się o 2,0 tys. ha (o 5,4%), przy jednoczesnym wzroście powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych o 2,1 tys. ha (wzrost o 4,5%).

Biorąc pod uwagę kierunki wykorzystania powierzchni 14 miast Górnośląskiego Związku Metropolitalnego koncentruje 5,5% użytków rolnych województwa. Największy udział tej kategorii gruntów w strukturze powierzchni miasta posiadały Piekary Śląskie oraz Gliwice.

Udział GZM w powierzchni gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych województwa wyniósł 7,7%. Wśród miast wchodzących w skład GZM największy udział tej kategorii gruntów posiadają w swoim obszarze Katowice i Jaworzno. Udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych tych dwóch miast w ogólnym GZM wyniósł 41,6%.

POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	
			2012=100	
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE				
Powierzchnia ogółem w tys. ha	1233,3	1233,3	1233,3	100,0
w tym:				
użytki rolne	636,1	633,1	629,7	99,0
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	411,2	412,2	412,9	100,4
grunty zabudowane i zurbanizowane	147,6	150,2	152,6	103,4
w tym tereny komunikacyjne	51,6	52,2	53,3	103,3
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY				
Powierzchnia ogółem w tys. ha	121,8	121,8	121,8	100,0
w tym:				
użytki rolne	36,7	35,1	34,7	94,6
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	31,4	31,6	31,6	100,6
grunty zabudowane i zurbanizowane	45,8	47,4	47,9	104,5
w tym tereny komunikacyjne	12,0	12,4	12,6	105,5

Tereny mieszkaniowe GZM stanowiły 26,9% terenów mieszkaniowych województwa. Największy udział terenów mieszkaniowych w strukturze powierzchni miasta charakteryzuje Sosnowiec, Bytom i Świętochłowice.

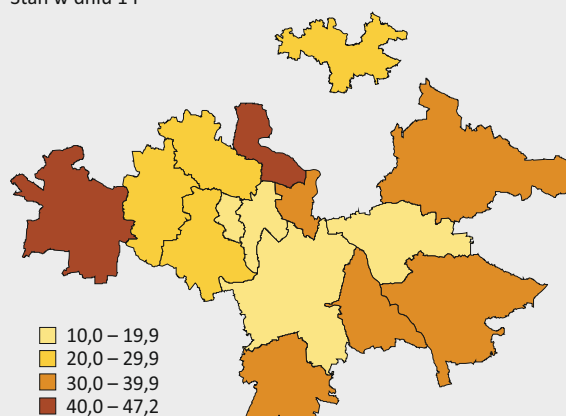
Udział terenów przemysłowych GZM wyniósł 48,5% terenów przemysłowych województwa. Największy udział terenów przemysłowych w strukturze powierzchni geodezyjnej odnotowano w Siemianowicach Śląskich, Chorzowie i Bytomiu.

Tereny komunikacyjne GZM stanowiły 23,7% terenów komunikacyjnych województwa. Najwięcej terenów komunikacyjnych było na obszarze Katowic (15,1%), Gliwic (13,0%) i Dąbrowy Górniczej (12,6%).

Udział terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych GZM w województwie wyniósł 48,9%. Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe dominują w strukturze powierzchni Chorzowa (19,4% powierzchni miasta).

UDZIAŁ UŻYTKÓW ROLNYCH W POWIERZCHNI OGÓLNEJ W 2014 R. (w %)

Stan w dniu 1 I

LUDNOŚĆ. PROCESY DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

W końcu 2015 r. Górnośląski Związek Metropolitalny zamieszkiwało 1881,8 tys. osób, tj. ponad 41% ludności województwa śląskiego. Liczba ludności GZM, podobnie jak województwa, systematycznie maleje, w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 0,6%, a w stosunku do końca 2010 r. – o 2,9%; obniżeniu uległa zarówno liczba mężczyzn, jak i kobiet.

W końcu 2015 r. w porównaniu z końcem 2014 r. we wszystkich miastach GZM odnotowano spadek liczby ludności, największy w Świętochłowicach (o 1,0%), a najmniejszy w Tychach (o 0,1%).

W strukturze ludności GZM według płci przeważały kobiety i stanowiły 52,1% mieszkańców; współczynnik feminizacji wyniósł 109 i był wyższy niż w województwie (107).

LUDNOŚĆ

Stan w dniu 31 XII

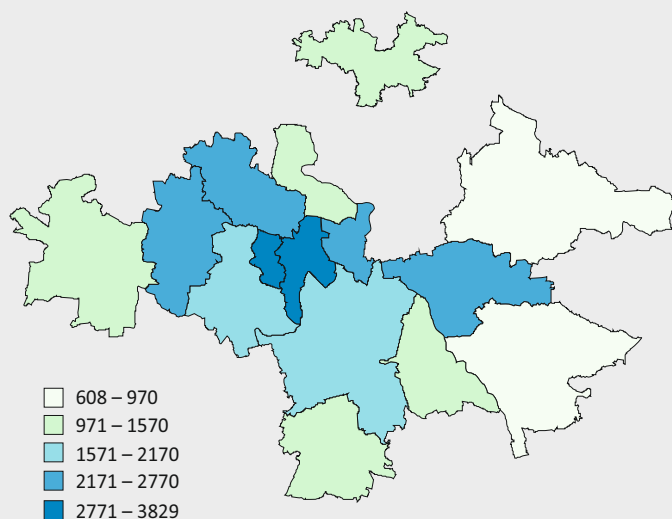
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Ludność w tys.	4634,9	4626,4	4615,9	4599,4	4585,9	4570,8
mężczyźni	2238,6	2233,9	2228,1	2219,8	2212,7	2205,0
kobiety	2396,3	2392,4	2387,7	2379,7	2373,2	2365,9
rok poprzedni = 100	99,9	99,8	99,8	99,6	99,7	99,7
Ludność na 1 km ²	376	375	374	373	372	371
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Ludność w tys.	1937,8	1927,8	1917,5	1904,6	1893,3	1881,8
mężczyźni	931,4	926,0	920,5	913,7	907,7	902,0
kobiety	1006,4	1001,7	997,0	990,9	985,6	979,8
rok poprzedni = 100	98,8	99,5	99,5	99,3	99,4	99,4
Ludność na 1 km ²	1591	1583	1574	1564	1554	1545

łem (podobnie w województwie). Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 15,7% (w województwie – 16,8%), a poprodukcyjnym – 21,8% (w województwie – 20,7%).

Efektom zmian w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku był wzrost współczynnika obciążenia demograficznego. W końcu 2015 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 59,9 osób w wieku nieprodukcyjnym (57,9 w 2014 r., 52,2 w 2010 r.).

LUDNOŚĆ NA 1 KM² W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

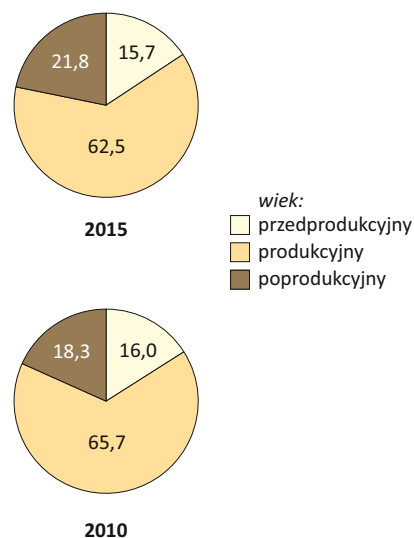

Gęstość zaludnienia na koniec 2015 r. wyniosła 1545 osób (371 w województwie). Najwięcej osób na 1 km² przypadało w Świętochłowicach (3829) i Chorzowie (3302), natomiast najmniej w Jaworznie (608) i Dąbrowie Górniczej (650).

W końcu 2015 r. w strukturze ludności GZM według ekonomicznych grup wieku dominowały osoby w wieku produkcyjnym – 62,5% ludności ogó-

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU (w %)

Stan w dniu 31 XII

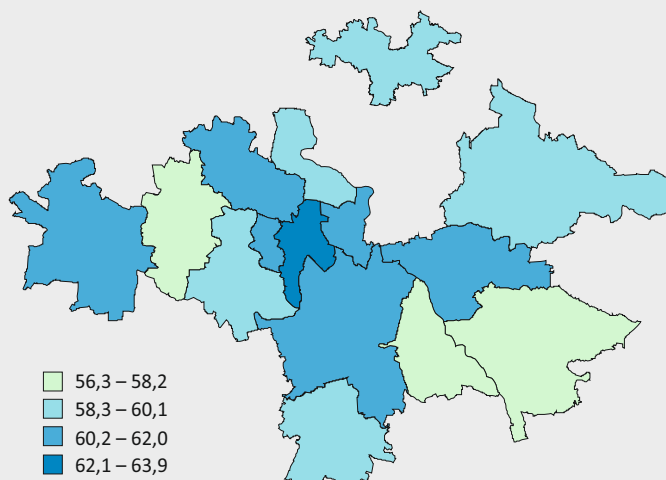

Najwyższą wartość współczynnika obciążenia demograficznego odnotowano w Chorzowie (63,9) i Katowicach (62,0), a najmniejszą w Jaworznie i Mysłowicach (po 56,3).

LUDNOŚĆ. PROCESY DEMOGRAFICZNE

Zgodnie z prognozą ludności na lata 2014-2050 (opracowaną w 2014 r.) liczba ludności GZM będzie systematycznie obniżać się i w 2050 r. osiągnie wartość 1351,9 tys. W relacji do 2015 r. prognozuje się w 2030 i 2050 r. spadek liczby ludności odpowiednio o: 11,3% i 28,2%. Spadkowi liczby ludności towarzyszyć będzie starzenie się społeczeństwa. W 2015 r. odsetek ludności w wieku 65 lat i więcej wyniósł 17,5% ogółu mieszkańców, w 2030 r. udział ludności tej grupy wiekowej wyniesie 26,4%, a w 2050 r. – 35,6%.

WSPÓŁCZYNNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

RUCH NATURALNY I MIGRACJE WEWNĘTRZNE

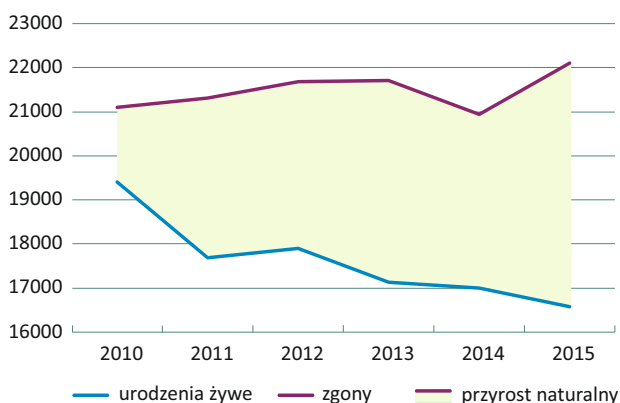
W 2015 r. na obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego odnotowano ujemny przyrost naturalny, który wyniósł 5,5 tys. (minus 4,0 tys. w 2014 r. oraz minus 1,7 tys. w 2010 r.). Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł minus 2,9 (w województwie minus 1,9).

We wszystkich miastach GZM, z wyjątkiem Tychów odnotowano ujemny współczynnik przyrostu naturalnego, najniższe jego wartości zanotowano w Sosnowcu (minus 4,7‰) i Chorzowie (minus 4,3‰); w Tychach współczynnik ten wyniósł 0,6‰.

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH NA POBYT STAŁY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Urodzenia żywe	47814	44803	44565	42829	42720	41611
rok poprzedni = 100	99,9	93,7	99,5	96,1	99,7	97,4
Zgony	47719	47709	49028	49156	47831	50421
rok poprzedni = 100	98,2	100,0	102,8	100,3	97,3	105,4
Przyrost naturalny	95	-2906	-4463	-6327	-5111	-8810
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	-3194	-3652	-3298	-3880	-3633	-3449
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Urodzenia żywe	19400	17695	17912	17145	16993	16586
rok poprzedni = 100	99,8	91,2	101,2	95,7	99,1	97,6
Zgony	21112	21315	21680	21696	20949	22100
rok poprzedni = 100	98,2	101,1	101,7	100,1	96,6	105,5
Przyrost naturalny	-1712	-3620	-3768	-4551	-3956	-5514
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	-5531	-5310	-4990	-5324	-4905	-4500

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

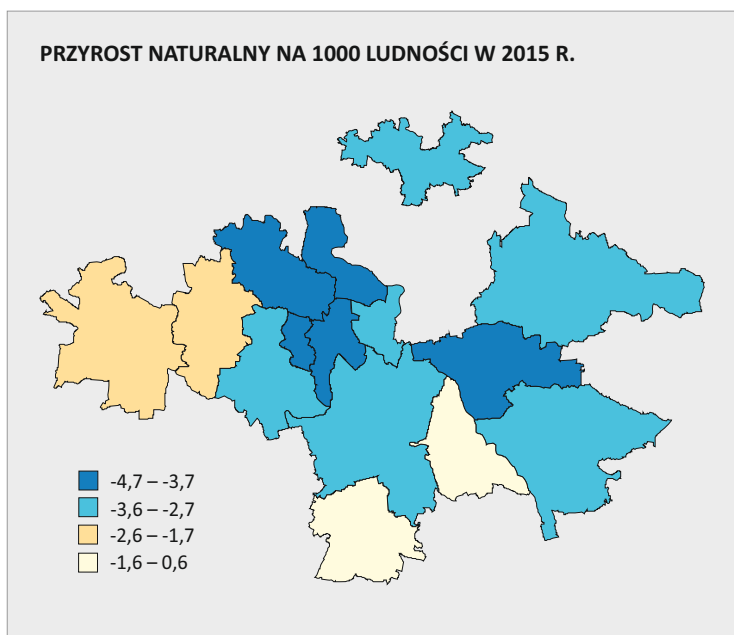

W 2015 r. współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) w GZM wyniósł 8,8‰ (w województwie – 9,1‰). Najwyższy współczynnik zanotowano w: Tychach (10,0‰), Rudzie Śląskiej i Mysłowicach (po 9,6‰), a najniższy w: Sosnowcu (7,7‰), Dąbrowie Górniczej (8,2‰) oraz w Zabrze i Bytomiu (po 8,3‰).

Współczynnik zgonów (zgony na 1000 ludności) ukształtował się na poziomie 11,7‰ (w województwie – 11,0‰). Najwyższą umieralność odnotowano w Świętochłowicach (13,7‰) oraz w Chorzowie (13,6‰), natomiast najniższą w Tychach (9,4‰) i Mysłowicach (9,7‰).

LUDNOŚĆ. PROCESY DEMOGRAFICZNE

PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W 2015 R.

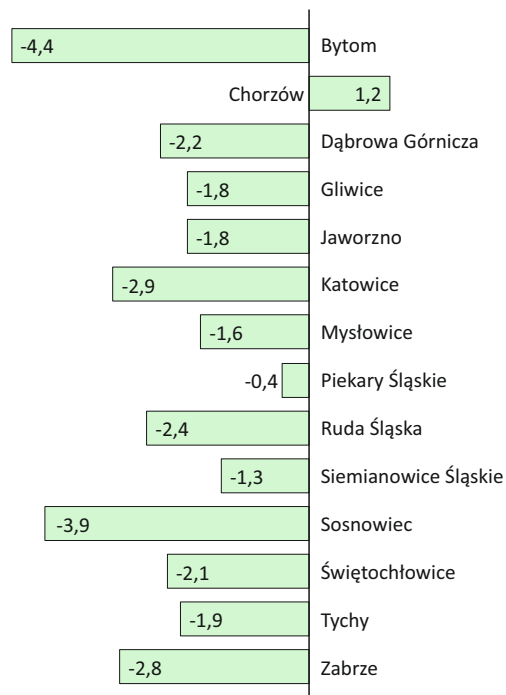

W 2015 r. w GZM zawarto 9,3 tys. małżeństw, co stanowiło 41,6% wszystkich zawartych małżeństw w województwie. W latach 2010–2013 wystąpiła tendencja malejąca liczby zawieranych małżeństw. W 2013 r. liczba zawartych związków małżeńskich wyniosła 9,0 tys. i była o 21,6% mniejsza niż w 2010 r. W ostatnich 2 latach, tj. w 2014 i 2015 roku odnotowano wzrost liczby zawartych małżeństw. W 2015 r. była ona o 1,0% większa niż w 2014 r. oraz o 3,3% większa w porównaniu z 2013 r.

W 2015 r. na 1000 ludności GZM przypadało 4,9 nowo zawartych małżeństw, najwięcej w Gliwicach – 5,6 i Tychach – 5,5, a najmniej w Dąbrowie Górniczej – 4,3 oraz w Świętochłowicach, Jaworznie, Sosnowcu – po 4,5.

Poza przyrostem naturalnym czynnikiem wpływającym na liczbę ludności są migracje ludności.

SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNEJ NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI W 2015 R.

W 2015 r. podobnie jak w latach 2010–2014 „odpływ ludności” – wymeldowania z pobytu stałego przewyższał „napływ ludności” – zameldowania na pobyt stały. W 2015 r. saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały wyniosło minus 4,5 tys. (minus 3,4 tys. w województwie). Najwyższe saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały odnotowano w Chorzowie (0,1 tys.), w pozostałych miastach GZM było ono ujemne, najniższe w Katowicach (minus 0,9 tys.) i Sosnowcu (minus 0,8 tys.).

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE

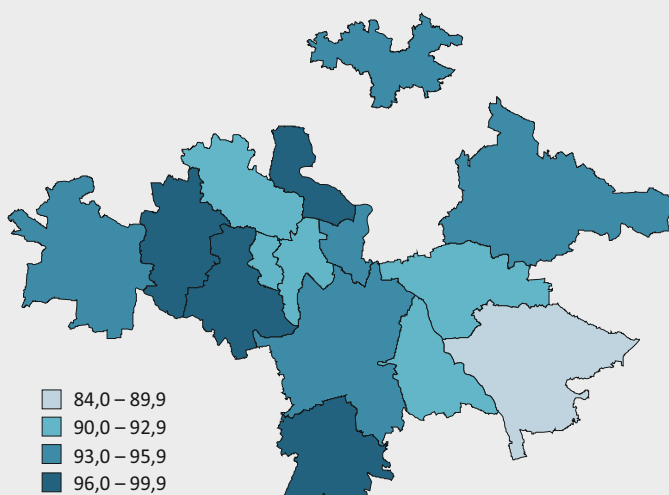
W 2015 r. na obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego odprowadzono ogółem do wód lub do ziemi 216,7 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia, tj. o 0,6% więcej niż przed rokiem (w 2010 r. – 245,6 hm³). Ilość ścieków wymagających oczyszczenia stanowiła 59,0%

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia ^a w hm ³	391,2	382,6	372,4	369,4	368,2	367,3
rok poprzedni = 100	105,8	97,8	97,3	99,2	99,7	99,8
w tym oczyszczane w hm ³	338,1	313,6	306,7	305,2	300,3	309,9
rok poprzedni = 100	105,7	92,8	97,8	99,5	98,4	103,2
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia ^a w hm ³	245,6	236,6	222,6	219,2	215,4	216,7
rok poprzedni = 100	106,8	96,3	94,1	98,5	98,3	100,6
w tym oczyszczane w hm ³	213,7	194,7	183,7	182,8	178,7	180,1
rok poprzedni = 100	107,0	91,1	94,3	99,6	97,7	100,8

a Odprowadzone do wód lub do ziemi.

UDZIAŁ LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCEJ Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W LUDNOŚCI OGÓŁEM W 2015 R. (w %)

takich ścieków w województwie śląskim. Największą ilość ścieków wymagających oczyszczenia odprowadzono z terenu: Jaworzna (38,4 hm³), Sosnowca (32,4 hm³), Katowic (29,8 hm³) oraz Bytomia (24,0 hm³) – łącznie 57,0% ścieków wymagających oczyszczenia odprowadzonych na terenie GZM, natomiast najmniej ze Świętochłowic (1,9 hm³), Chorzowa (4,0 hm³) oraz Piekar Śląskich (4,3 hm³). Ścieki przemysłowe i komunalne poddane oczyszczeniu (w 91 oczyszczalniach ścieków) stanowiły 83,1% ścieków wymagających oczyszczenia. Wśród wszystkich oczyszczonych ścieków 53,6% zostało poddanych oczyszczeniu mechanicznemu, 39,2% – z podwyższonym usuwaniem biogenów, 4,6% – chemicznemu (tylko ścieki przemysłowe) oraz 2,6% – biologicznemu.

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

W 2015 r. na terenie Górnośląskiego Związku Metropolitalnego zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza wyemitowały do atmosfery ogółem 250332,4 tys. t zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez dwutlenku węgla – 389,3 tys. t).

W 2015 r. wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych wyniosła 6,3 tys. t, tj. 61,7% emisji w województwie śląskim i była wyższa niż

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton						
pyłowych	13,4	12,7	10,6	10,6	10,3	10,2
rok poprzedni = 100	114,3	95,2	83,0	100,4	96,8	99,2
gazowych ^a	689,8	656,0	671,9	714,5	724,0	774,7
rok poprzedni = 100	107,0	95,1	102,4	106,3	101,3	107,0
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton						
pyłowych	7,0	7,0	5,9	5,8	6,0	6,3
rok poprzedni = 100	123,4	99,4	84,2	99,3	102,7	104,7
gazowych ^a	321,5	293,8	310,7	338,2	370,9	383,0
rok poprzedni = 100	113,3	91,4	105,8	108,9	109,7	103,3

a Bez dwutlenku węgla.

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

przed rokiem o 4,7% (w porównaniu do 2010 r. odnotowano spadek o 10,7%). Najwięcej zanieczyszczeń pyłowych w GZM wyemitowanych zostało w: Dąbrowie Górniczej (4,2 tys. t, tj. 67,6% ogólnej emisji pyłów na obszarze GZM), Jaworznie (0,3 tys. t), Katowicach (0,3 tys. t). W 2015 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych w przeliczeniu na 1 km² wyniosła 5,2 t.

Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w 2015 r. wyniosła 383,0 tys. t, co stanowiło 49,4% emisji w województwie. W porównaniu

z poprzednim rokiem odnotowano wzrost emisji o 3,3%, natomiast w porównaniu z 2010 r. wzrost o 19,1%. Większość zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych na obszarze GZM pochodziła z zakładów zlokalizowanych w Dąbrowie Górniczej (159,7 tys. t), Katowicach (61,2 tys. t), Rudzie Śląskiej (54,6 tys. t) i Mysłowicach (48,1 tys. t). Na 1 km² powierzchni GZM przypadało 314,4 t wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

ODPADY PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE

Na obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w 2015 r. wytworzono 11406,1 tys. t odpadów (z wyłączeniem komunalnych), tj. 31,2% w skali województwa. Spadek liczby wytworzonych odpadów przemysłowych odnotowano zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jaki i do 2010 r. i wyniósł on odpowiednio: 12,9% i 14,9%. Zdecydowana większość odpadów (76,7%) wytworzonych na terenie GZM w 2015 r. pochodziła z zakładów przemysłowych zlokalizowanych w czterech miastach, tj.: Dąbrowy Górniczej (3450,0 tys. t), Jaworzna (1926,0 tys. t), Rudy Śląskiej (1781,0 tys. t) oraz Katowic (1592,4 tys. t).

ODPADY PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE

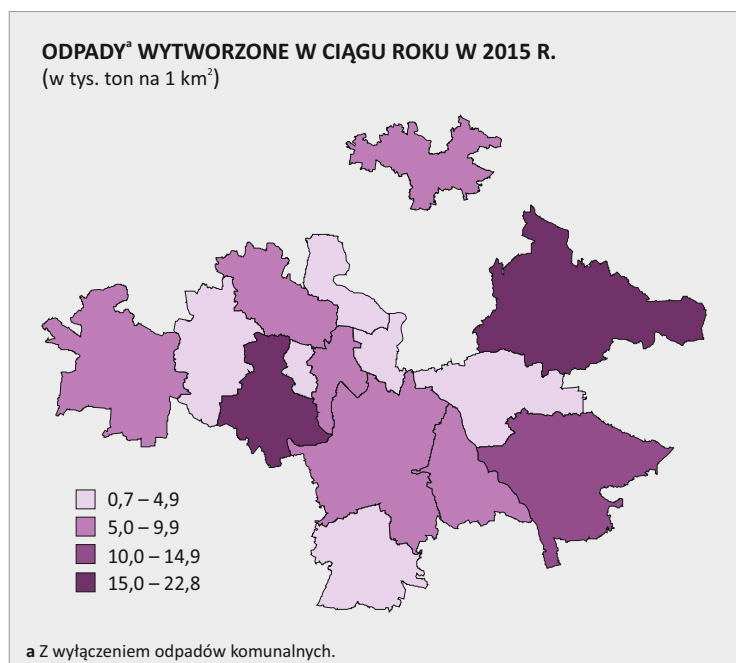
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Odpady wytworzone w ciągu roku (z wyłączeniem komunalnych) w tys. t	35507,9	35181,1	37067,7	38497,9	39245,5	36528,1
rok poprzedni = 100	110,1	99,1	105,4	103,9	101,9	93,1
Odpady komunalne zmieszane (zebrane w ciągu roku) w tys. t	1260,1	1221,4	1214,0	1161,6	1187,0	1053,1
rok poprzedni = 100	98,4	96,9	99,4	95,7	102,2	88,7
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Odpady wytworzone w ciągu roku (z wyłączeniem komunalnych) w tys. t	13397,5	14113,7	12735,4	12018,7	13096,4	11406,1
rok poprzedni = 100	111,1	105,3	90,2	94,4	109,0	87,1
Odpady komunalne zmieszane (zebrane w ciągu roku) w tys. t	648,2	623,8	611,8	574,5	529,6	454,8
rok poprzedni = 100	97,7	96,2	98,1	93,9	92,2	85,9

W 2015 r. roku na 1 km² powierzchni GZM przypadało 9,4 tys. t wytworzonych odpadów przemysłowych.

W ramach gospodarki odpadami przemysłowymi w 2015 r. największą część 7178,7 tys. t, (tj. 62,9%) zakłady przemysłowe przekazały innym odbiorcom, odzyskowi poddano 3883,5 tys. t (34,0%) wytworzonych w ciągu roku odpadów, czasowo magazynowano – 308,9 tys. t, (2,7%), a unieszkodliwiono – 35,0 tys. t (0,3%).

Według stanu na koniec 2015 r. zakłady zlokalizowane na terenie GZM nagromadziły na składowiskach własnych 140032,5 tys. t odpadów przemysłowych, tj. o 2,2% mniej niż w roku poprzednim i o 8,0% mniej w porównaniu z 2010 r.

Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów na terenach wchodzących w skład Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, według stanu na koniec 2015 r. wyniosła 591,6 ha (36,9% powierzchni niezrekultywowanej w województwie). W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia niezrekultywowana

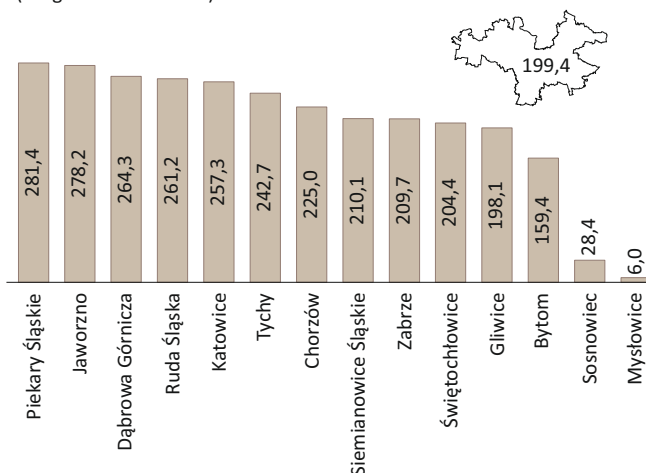

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

składowania odpadów zwiększyła się o 0,4%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. obniżyła się o 21,0%.

W 2015 r. w miastach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego zebrano łącznie 454,8 tys. t zmieszanych odpadów komunalnych (co stanowiło 43,2% zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w województwie śląskim), w 2014 r. – 529,6 tys. t (44,6%), natomiast w 2010 r. – 648,2 tys. t (51,4%). W przekroju terytorialnym GZM prawie połowa odpadów komunalnych zebrana została w: Katowicach (96,3 tys. t), Gliwicach (47,4 tys. t), Zabrze (41,2 tys. t) oraz Rudzie Śląskiej (40,7 tys. t). Najwięcej odpadów komunalnych odebrano z gospodarstw domowych (82,7%), pozostałe odpady pochodziły z handlu, małego biznesu, biur i instytucji (14,5%) oraz z usług komunalnych (2,7%).

**ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE
ZEBRANE Z GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2015 R.**
(w kg na 1 mieszkańca)

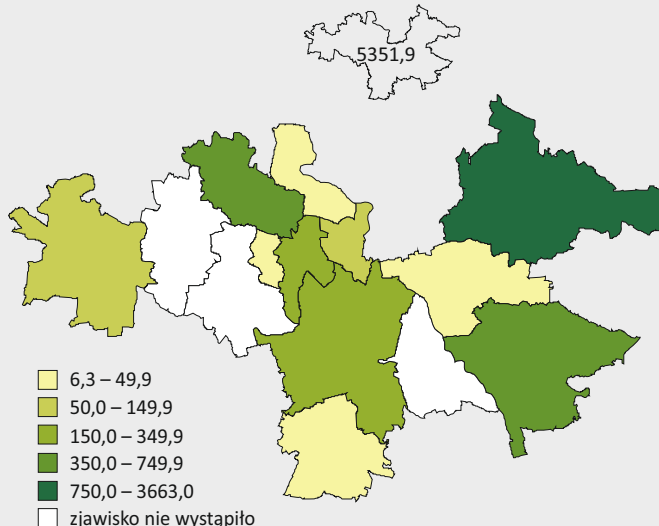
POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA

Obszary prawnie chronione o szczególnych walorach przyrodniczych na obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w 2015 r. zajmowały łącznie 5351,9 ha. Obszary te stanowiły 4,4% powierzchni ogólnej GZM oraz 2,0% powierzchni obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych w województwie śląskim. W odniesieniu do 2014 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych nieznacznie wzrosła – o 77,3 ha, tj. o 1,5% (w porównaniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 412,7 ha, tj. o 8,4%). Wśród form ochrony przyrody wymienionych w ustawie o ochronie przyrody na terenach włączonych do GZM wyróżnić można: obszary chronionego krajobrazu (66,4% powierzchni), zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (15,9%), parki krajobrazowe (7,4%), użytki ekologiczne (5,4%), rezerваты przyrody (4,7%) oraz stanowiska dokumentacyjne (0,1%).

W 2015 r. większość powierzchni obszarów prawnie chronionych w granicach GZM skupiała się w Dąbrowie Górniczej (68,4%), Jaworznie (9,0%), Bytomiu (7,4%), Chorzowie (5,3%) oraz w Katowicach (4,3%).

**POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONA W 2015 R.** (w ha)

Stan w dniu 31 XII

NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ

W 2015 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w miastach należących do Górnośląskiego Związku Metropolitalnego wyniosły 796,1 mln zł, co stanowiło 39,7% tych nakładów poniesionych w województwie śląskim. W odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano spadek poniesionych nakładów o 20,1%, natomiast w porównaniu z 2010 r. wzrost o 8,6%.

Najwyższe nakłady służące ochronie środowiska poniesiono w: Dąbrowie Górniczej (132,1 mln zł), Katowicach (128,9 mln zł), Zabrze (125,2 mln zł), Jaworznie (111,6 mln zł) i Gliwicach (102,7 mln zł), tj. łącznie ponad 75% nakładów poniesionych w GZM. Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód oraz ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, odpowiednio: 41,2% i 21,6% nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska poniesionych w GZM.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2015 r. wyniosły 73,4 mln zł, co stanowiło 16,4% nakładów przeznaczonych na ten cel w woje-

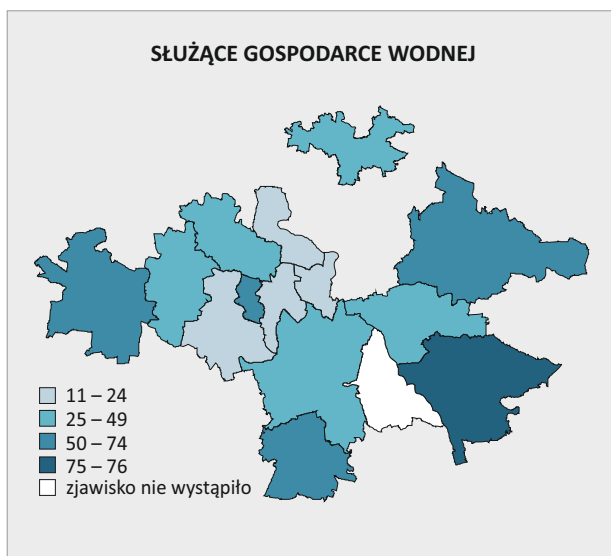
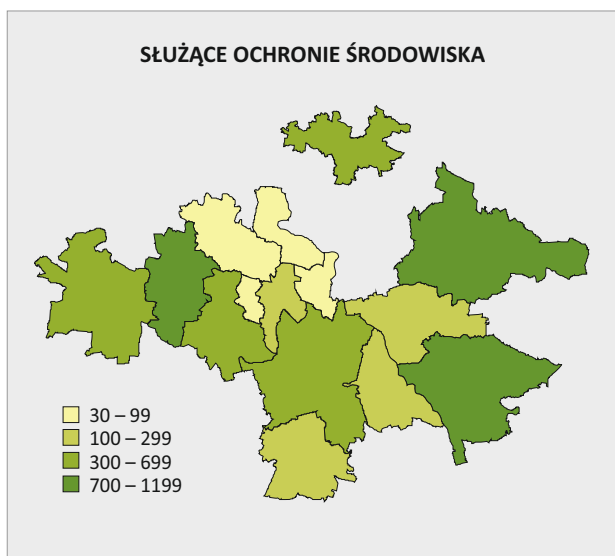
NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w mln zł	1482,0	1508,4	1463,3	1752,2	2257,8	2002,9
rok poprzedni = 100	61,2	101,8	97,0	119,7	128,9	88,7
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w mln zł	218,4	269,5	301,5	407,3	360,4	446,6
rok poprzedni = 100	90,0	123,4	111,9	135,1	88,5	123,9
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w mln zł	733,3	608,2	651,2	763,0	996,1	796,1
rok poprzedni = 100	70,5	82,9	107,1	117,2	130,6	79,9
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w mln zł	84,0	65,9	92,0	93,1	78,9	73,4
rok poprzedni = 100	78,1	78,4	139,8	101,2	84,7	93,1

wództwie. Zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2010 zanotowano ich spadek, odpowiednio o: 6,9% i 12,6%. Najwięcej środków służących gospodarce wodnej wydatkowano w: Gliwicach (9,9 mln zł), Katowicach (9,6 mln zł), Tychach (8,6 mln zł), Sosnowcu (8,2 mln zł) oraz Dąbrowie Górniczej (8,0 mln zł) tj. łącznie ponad 60%. Najwięcej, bo 67,0 mln zł, (tj. 91,2% nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej) przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody.

NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE NA 1 MIESZKAŃCA W 2015 R. (ceny bieżące)

(w zł)

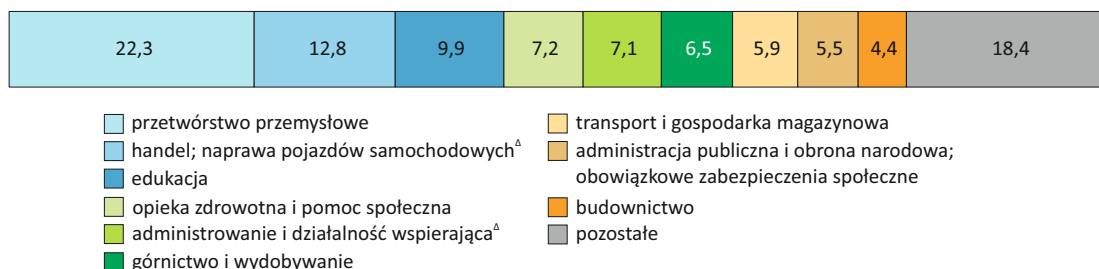
PRACUJĄCY

W końcu 2015 r. liczba pracujących w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób według faktycznego miejsca pracy wyniosła 573,6 tys. W porównaniu z końcem 2014 r. oraz 2010 r. liczba pracujących obniżyła się (odpowiednio o: 0,1% i 0,6%). Wśród ogółu pracujących udział kobiet wyniósł 47,1% i zwiększył się w stosunku do końca 2010 r. o 2,1 p.proc. Najwięcej pracujących odnotowano w jednostkach należących do sekcji przetwórstwo przemysłowe (22,3%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (12,8%). Najbardziej wzrosła liczba pracujących w sekcjach administrowanie i działalność wspierająca (o 10,5%) oraz informacja i komunikacja (o 5,9%), natomiast najbardziej obniżyła się w sekcji pozostała działalność usługowa (o 18,0%). Wśród miast należących do GZM najwięcej pracujących odnotowano w Katowicach (161,5 tys.) oraz Gliwicach (79,7 tys.). Pracujący w tych dwóch miastach stanowili 42,0% wszystkich pracujących w GZM.

Liczba pracujących w sektorze prywatnym wyniosła 375,2 tys. i wzrosła o 5,5% w stosunku do 2010 r. Natomiast liczba pracujących w sektorze publicznym wyniosła 198,5 tys. i zmniejszyła się o 10,5% w porównaniu z końcem 2010 r. W końcu 2015 r. liczba pracujących na terenie GZM w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 305 i była wyższa niż w województwie i kraju. Wśród miast GZM najwyższą liczbę pracujących na 1000 ludności odnotowano w Katowicach, a najniższą w Świętochłowicach.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI PKD W 2015 R. (w %)

Stan w dniu 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

PRACUJĄCY^a

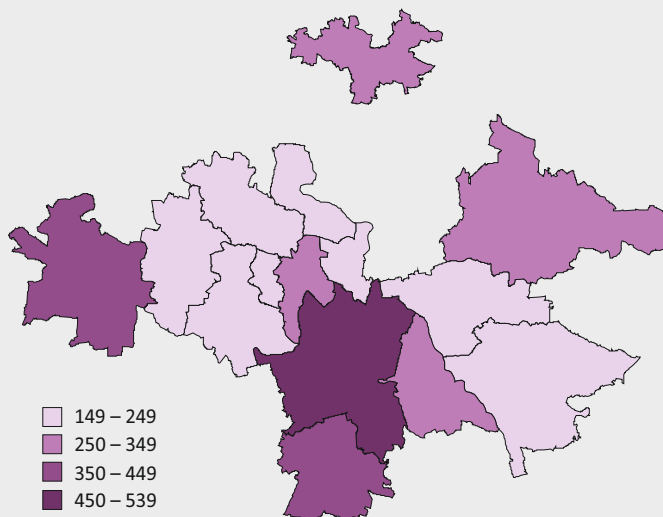
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Ogółem w tys.	1183,1	1183,6	1178,1	1180,9	1187,5	1184,7
w tym kobiety w %	45,4	45,3	45,7	46,1	46,5	47,1
sektor publiczny	466,3	453,5	447,9	436,3	429,1	413,9
sektor prywatny	716,9	730,1	730,3	744,7	758,4	770,8
rok poprzedni = 100	101,0	100,0	99,5	100,2	100,6	99,8
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Ogółem w tys.	577,2	576,7	571,7	572,1	574,1	573,6
w tym kobiety w %	45,0	45,2	45,6	46,1	46,5	47,1
sektor publiczny	221,8	216,2	215,7	209,9	206,0	198,5
sektor prywatny	355,5	360,6	356,0	362,2	368,1	375,2
rok poprzedni = 100	101,0	99,9	99,1	100,1	100,3	99,9

W 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie w GZM wyniosło 4569,95 zł i było wyższe niż w województwie (4221,45 zł) oraz kraju (4150,88 zł). Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie odnotowano w Jaworznie (5333,82 zł) i Katowicach (5262,02 zł), natomiast najniższe w Świętochłowicach (3260,66 zł) i Rudzie Śląskiej (3577,97 zł).

PRACUJĄCY^a NA 1000 LUDNOŚCI W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

BEZROBOTNI

Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 61,6 tys. i była niższa w porównaniu z końcem 2014 r. oraz 2010 r. (odpowiednio o 15,5% i 17,2%). Ponad 12% bezrobotnych posiadało prawo do zasiłku. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu 2015 r. liczyli 52,3 tys. Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby: długotrwale bezrobotne (55,3% ogółu bezrobotnych w GZM), do 30. roku życia (23,7%) oraz osoby powyżej 50. roku życia (30,6%). Wśród miast wchodzących w skład GZM najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w: Bytomiu (9,1 tys.), Katowicach i Sosnowcu (po 8,1 tys.).

Liczba wyrejestrowanych w ciągu 2015 r. bezrobotnych przewyższyła liczbę nowo zarejestrowanych (119,6 tys. wobec 108,3 tys.). Najczęstszą przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy (53,2 tys.) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (34,1 tys.).

W końcu 2015 r. urzędy pracy na terenie GZM dysponowały 4,6 tys. ofertami pracy. Wśród ofert pracy 40,7% było niewykorzystanych dłużej niż 30 dni. Na jedną ofertę pracy przypadało 13 bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych na jedną ofertę pracy przypadało w Sosnowcu (72) oraz Chorzowie (59) natomiast najmniej w Świętochłowicach i Mysłowicach (po 4).

BEZROBOTNI

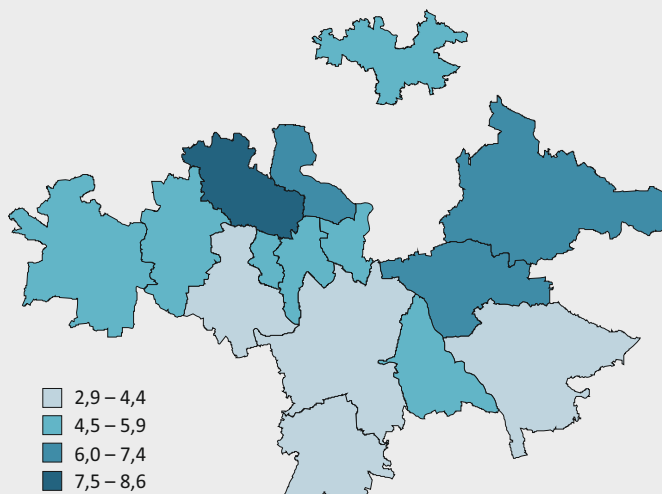
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Ogółem	181198	186187	205459	208296	175675	148508
w tym kobiety w %	54,2	56,1	54,7	53,4	53,6	54,3
rok poprzedni = 100	107,6	102,8	110,4	101,4	84,3	84,5
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Ogółem	74337	75504	84134	85067	72874	61563
w tym kobiety w %	55,5	57,0	55,4	54,1	54,1	54,8
rok poprzedni = 100	105,9	101,6	111,4	101,1	85,7	84,5

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r. wyniósł 5,2% (podobnie jak dla województwa). Wśród miast wchodzących w skład GZM najwyższy udział odnotowano w Bytomiu (8,6%), a najniższy w Tytach (2,9%).

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W 2015 R. (w %)

Stan w dniu 31 XII

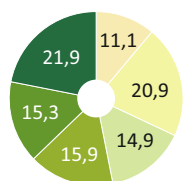

STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W 2015 R. (w %):

Stan w dniu 31 XII

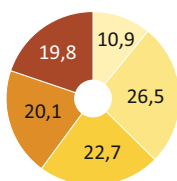
WEDŁUG:

CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
(w miesiącach)

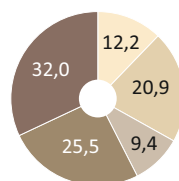
do 1
1 - 3
3 - 6
6 - 12
12 - 24
powyżej 24

WIEKU
(w latach)

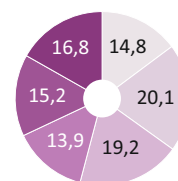
18 - 24
25 - 34
35 - 44
45 - 54
55 i więcej

WYKSZTAŁCENIA

wyższe
policealne i średnie zawodowe
średnie ogólnokształcące
zasadnicze zawodowe
gimnazjalne i poniżej

STAŻU PRACY
(w latach)

bez stażu
do 1
1 - 5
5 - 10
10 - 20
20 i więcej

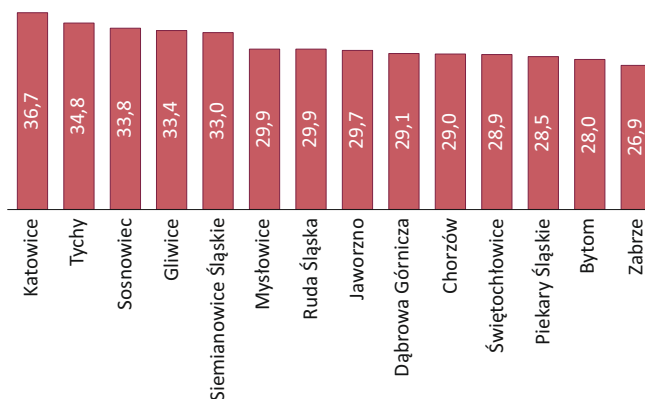
SIEĆ WODOCIĄGOWA

W końcu 2015 r. na obszarze GZM długość rozdzielczej sieci wodociągowej wyniosła 4552,3 km i wzrosła w porównaniu z końcem 2014 r. oraz 2010 r. (odpowiednio o: 0,4% i 4,6%). W 2014 r. ludność korzystająca z sieci wodociągowej stanowiła 99,1% ludności ogółem, więcej niż w województwie (95,6%) oraz kraju (91,6%).

Największy odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej odnotowano w Bytomiu, Chorzowie, Sosnowcu i Tychach (po 100%), natomiast najniższy w Gliwicach (97,7%).

W 2015 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 31,6 m³. Wskaźnik ten był wyższy niż w województwie (29,7 m³), ale niższy niż w kraju (32,2 m³). W porównaniu z 2014 r. zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wzrosło o 0,1 m³, natomiast w stosunku do 2010 r. obniżyło się o 1,6 m³. Wśród miast wschodzących w skład GZM w porównaniu z 2010 r. najbardziej obniżyło się zużycie w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Mysłowicach (spadek o 9,6 m³).

ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA W 2015 R. (w m³)

CZYNNNA SIEĆ ROZDZIELCZA

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Wodociągowa w km	19786,6	20085,1	20300,7	20480,7	20841,8	21055,4
rok poprzedni = 100	99,6	101,5	101,1	100,9	101,8	101,0
Kanalizacyjna ^a w km	11403,3	12241,8	12813,1	13539,8	14785,7	15557,3
rok poprzedni = 100	110,7	107,4	104,7	105,7	109,2	105,2
Gazowa w km	14563,5	14618,3	14816,4	14997,8	15222,1	15416,8
rok poprzedni = 100	100,9	100,4	101,4	101,2	101,5	101,3
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Wodociągowa w km	4353,4	4385,9	4412,3	4443,6	4534,7	4552,3
rok poprzedni = 100	98,0	100,7	100,6	100,7	102,1	100,4
Kanalizacyjna ^a w km	3296,4	3496,5	3582,1	3649,8	3827,6	3935,8
rok poprzedni = 100	108,3	106,1	102,4	101,9	104,9	102,8
Gazowa w km	3860,0	3806,1	3867,8	3917,8	3961,3	3968,0
rok poprzedni = 100	100,6	98,6	101,6	101,3	101,1	100,2

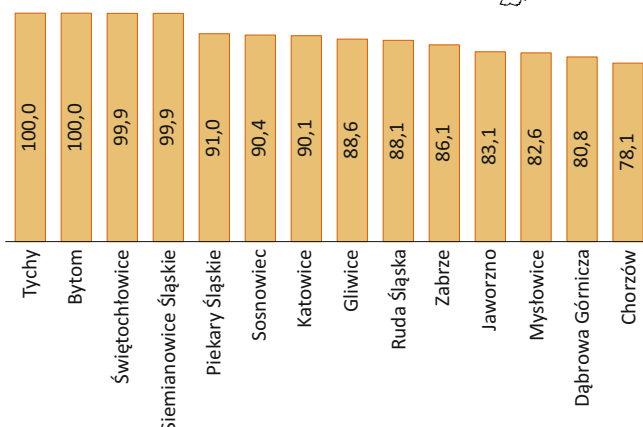
a łącznie z kolektorami.

SIEĆ KANALIZACYJNA

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w końcu 2015 r. wyniosła 3935,8 km i była większa o 2,8% niż w końcu 2014 r. oraz większa o 19,4% w porównaniu z końcem 2010 r. W końcu 2014 r. prawie 90% ludności na terenie GZM korzystało z sieci kanalizacyjnej, więcej niż w województwie (75,8%) oraz kraju (68,7%). Wśród miast wchodzących w skład GZM najwięcej ludności korzystało z sieci kanalizacyjnej w Tychach oraz Bytomiu (po 100%), natomiast najmniej w Chorzowie (78,1%) oraz Dąbrowie Górniczej (80,8%).

UDZIAŁ LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCEJ Z SIECI KANALIZACYJNEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM W 2014 R. (w %)

Stan w dniu 31 XII

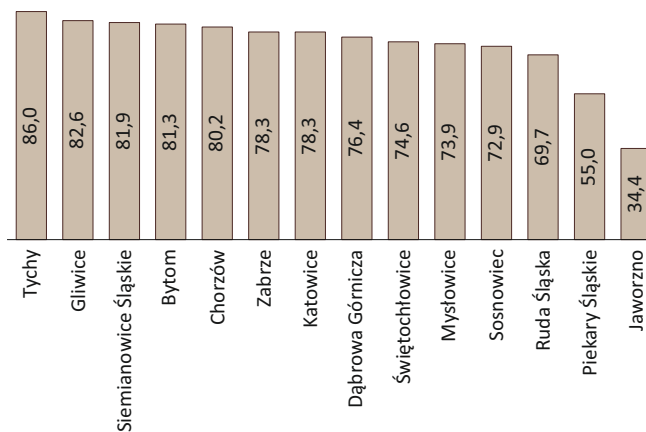

SIEĆ GAZOWA

Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. długość rozdzielczej sieci gazowej na terenie miast GZM wyniosła 3968,0 km, tj. więcej niż w 2014 r. oraz 2010 r. (odpowiednio o: 0,2% i 2,8%). Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w końcu 2014 r. wyniósł 75,3% i był wyższy niż dla województwa (62,4%) oraz kraju (52,2%). Wśród miast GZM najwyższy udział ludności korzystającej z sieci gazowej odnotowano w Tychach (86,0%) oraz Gliwicach (82,6%), natomiast najniższy w Jaworznie (34,4%) i Piekarach Śląskich (55,0%).

UDZIAŁ LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCEJ Z SIECI GAZOWEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM W 2014 R. (w %)

Stan w dniu 31 XII

MIESZKANIA

Od 2010 r. liczba mieszkań na terenie GZM systematycznie rośnie. Według stanu w końcu 2015 r. ich liczba wyniosła 802,4 tys., tj. o 0,4% więcej niż przed rokiem oraz o 1,6% więcej niż w końcu 2010 r. Najwięcej mieszkań było w Katowicach (141,0 tys.), natomiast najmniej w Piekarach Śląskich (22,1 tys.) i Świętochłowicach (22,5 tys.).

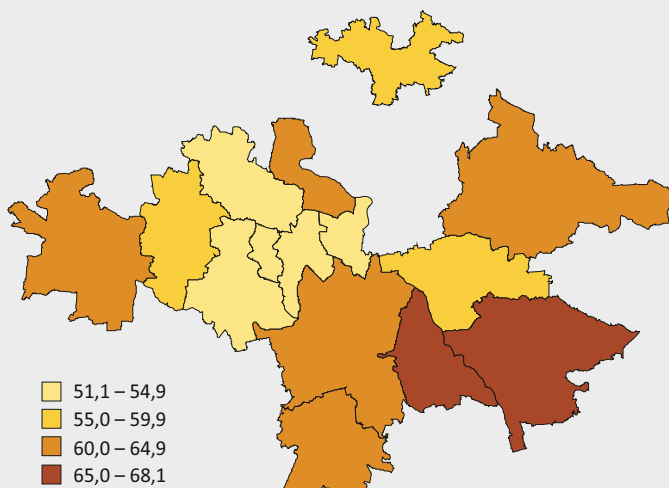
ZASOBY MIESZKANIOWE

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Zasoby mieszkaniowe w tys.	1696,6	1704,8	1713,1	1722,3	1731,0	1740,3
rok poprzedni = 100	99,2	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Zasoby mieszkaniowe w tys.	789,8	791,9	794,0	796,4	799,3	802,4
rok poprzedni = 100	100,7	100,3	100,3	100,3	100,4	100,4

PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA NA 1 MIESZKAŃCA W 2015 R. (w m²)

Stan w dniu 31 XII

W końcu 2015 r. liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 426,4. Wskaźnik był wyższy niż w końcu 2010 r. (407,6) oraz w 2014 r. (422,2).

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania dla GZM wyniosła 58,3 m² (70,4 m² dla województwa śląskiego). Największą przeciętną powierzchnią użytkową jednego mieszkania odnotowano w Jaworznie (68,1 m²) i Mysłowicach (67,2 m²), a najmniejszą w Świętochłowicach (51,1 m²) i Chorzowie (52,1 m²). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę wyniosła dla GZM 24,9 m² i była niższa od przeciętnej dla województwa oraz kraju (odpowiednio o: 1,9 m² i 2,1 m²). Największą powierzchnią użytkową mieszkania przypadającą na jedną osobę odnotowano w Katowicach (28,2 m²), a najmniejszą w Zabrzu (22,3 m²). Przeciętna liczba izb w mieszkaniu dla GZM wyniosła 3,33 (3,75 dla województwa).

DROGI GMINNE I POWIATOWE

Górnośląski Związek Metropolitalny (GZM) posiada jedną z lepiej rozwiniętych w kraju sieci dróg publicznych. W końcu 2014 r. długość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej wyniosła 3243,5 km, w tym 98,8% stanowiły drogi o nawierzchni twardej ulepszonej. Największą długość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej wśród miast GZM odnotowano w Katowicach. W końcu 2014 r. gęstość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej wyniosła 266,3 km na 100 km² powierzchni i była wyższa niż dla województwa śląskiego (155,0 km) oraz kraju (76,7 km). Wśród jednostek wchodzących w skład GZM największą gęstość dróg na 100 km² odnotowano w Świętochłowicach (501,1 km), natomiast najniższa w Dąbrowie Górniczej (184,8 km) i Jaworznie (186,6 km).

TRANSPORT

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Drogi publiczne gminne i powiatowe o twardej nawierzchni w km	18706,6	19557,6	18726,4	18898,1	19112,7	.
rok poprzedni = 100	101,6	104,5	95,7	100,9	101,1	.
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane w tys.	2521,5	2648,1	2716,0	2795,7	2866,8	2953,0
rok poprzedni = 100	104,8	105,0	102,6	102,9	102,5	103,0
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Drogi publiczne gminne i powiatowe o twardej nawierzchni w km	3362,7	3185,2	3193,4	3211,0	3243,5	.
rok poprzedni = 100	106,0	94,7	100,3	100,6	101,0	.
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane w tys.	988,2	1033,1	1060,3	1093,5	1122,1	1154,9
rok poprzedni = 100	104,6	104,5	102,6	103,1	102,6	102,9

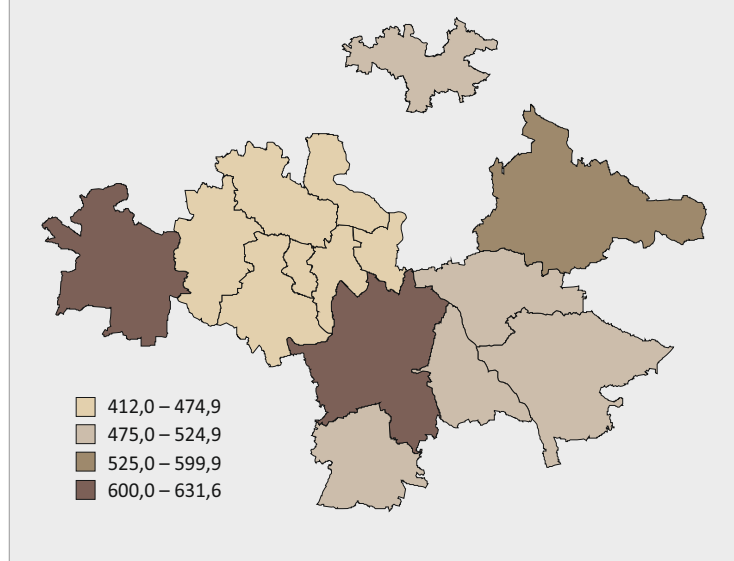
W końcu 2015 r. na obszarze GZM było 290,8 km ścieżek rowerowych; w porównaniu z końcem 2014 r. ich długość wzrosła o 19,3%. Spośród miast wchodzących w skład GZM najwięcej ścieżek rowerowych było w Katowicach (60,0 km) oraz Tychach (45,3 km).

POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI

Według danych Centralnej Ewidencji Pojazdów w końcu 2015 r. na obszarze GZM zarejestrowanych było 1154,9 tys. pojazdów samochodowych i ciągników (39,1% ogółu województwa śląskiego). Liczba pojazdów samochodowych i ciągników wzrosła zarówno w porównaniu z końcem 2014 r. oraz 2010 r. (odpowiednio o: 2,9% i 16,9%). Najliczniejszą grupę stanowiły samochody osobowe 961,6 tys. (83,3% ogółem pojazdów samochodowych i ciągników). Zarejestrowanych było również 136,7 tys. (11,8%) samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, 39,3 tys. (3,4%) motocykli; 5,4 tys. (0,5%) autobusów. W Tychach było zarejestrowanych 21 trolejbusów.

SAMOCYKLI OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

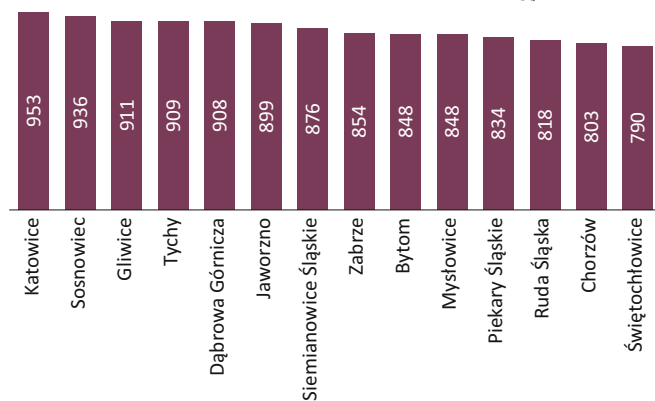

PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE

Pierwszym etapem kształcenia w systemie oświaty jest wychowanie przedszkolne. Według stanu na początku roku szkolnego 2015/2016 w miastach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego funkcjonowało 612 placówek wychowania przedszkolnego (co stanowiło 33,4% placówek w województwie śląskim), które oferowały 56,6 tys. miejsc. Liczba placówek zmniejszyła się o 6,8% w porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015, natomiast w porównaniu z rokiem 2010/2011 wzrosła o 8,1%. W strukturze placówek wychowania przedszkolnego GZM dominowały przedszkola, które stanowiły 87,9%

DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO NA 1000 DZIECI W WIEKU 3-5 LAT W ROKU SZKOLNYM 2015/2016

Stan na początku roku szkolnego

SZKOŁY PODSTAWOWE

W roku szkolnym 2015/2016 w Górnośląskim Związku Metropolitalnym funkcjonowały 364 szkoły podstawowe (o 2 placówki więcej niż w roku szkolnym 2014/2015 oraz o 9 więcej w porównaniu do roku 2010/2011). Szkoły podstawowe w miastach

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Stan na początku roku szkolnego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Placówki wychowania przedszkolnego	1711	1784	1832	1926	1903	1831
rok poprzedni = 100	103,6	104,3	102,7	105,1	98,8	96,2
Miejsca w tys.	118,3	124,5	130,6	138,5	140,5	137,9
rok poprzedni = 100	104,4	105,2	104,9	106,1	101,4	98,1
Dzieci w tys.	128,3	136,1	143,4	151,0	145,2	132,8
rok poprzedni = 100	105,0	106,1	105,4	105,3	96,1	91,5
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Placówki wychowania przedszkolnego	566	600	625	661	657	612
rok poprzedni = 100	104,4	106,0	104,2	105,8	99,4	93,2
Miejsca w tys.	50,0	52,1	53,9	57,2	57,5	56,6
rok poprzedni = 100	103,1	104,3	103,3	106,1	100,6	98,4
Dzieci w tys.	52,4	55,0	57,7	60,3	57,6	52,2
rok poprzedni = 100	104,3	104,9	105,0	104,5	95,5	90,6

oraz oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych – 9,0%, pozostałe 3,1% przypadają na punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego.

W roku szkolnym 2015/2016 wychowaniem przedszkolnym na terenie GZM objętych było 52,2 tys. dzieci (39,3% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w województwie śląskim). W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego o 5,4 tys., tj. o 9,4%. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w grupie wiekowej 3-5 lat wyniósł 88,4% (wobec 85,1% rok wcześniej) i był wyższy o 0,5 p. proc. od wskaźnika zanotowanego dla województwa. Wyższy wskaźnik upowszechniania edukacji przedszkolnej niż dla GZM w tej grupie wiekowej odnotowano w: Katowicach (95,3%), Sosnowcu (93,6%), Gliwicach (91,1%), Tychach (90,9%), Dąbrowie Górniczej (90,8%) oraz Jaworznie (89,9%).

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE

Stan na początku roku szkolnego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Szkoły	1248	1249	1245	1245	1256	1261
rok poprzedni = 100	99,4	100,1	99,7	100,0	100,9	100,4
Uczniowie w tys.	240,4	240,4	236,5	237,0	256,3	279,6
rok poprzedni = 100	98,1	100,0	98,4	100,2	108,1	109,1
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Szkoły	355	354	355	355	362	364
rok poprzedni = 100	100,0	99,7	100,3	100,0	102,0	100,6
Uczniowie w tys.	92,3	92,2	91,1	91,3	98,7	108,0
rok poprzedni = 100	98,1	99,8	98,8	100,2	108,1	109,5

EDUKACJA I WYCHOWANIE

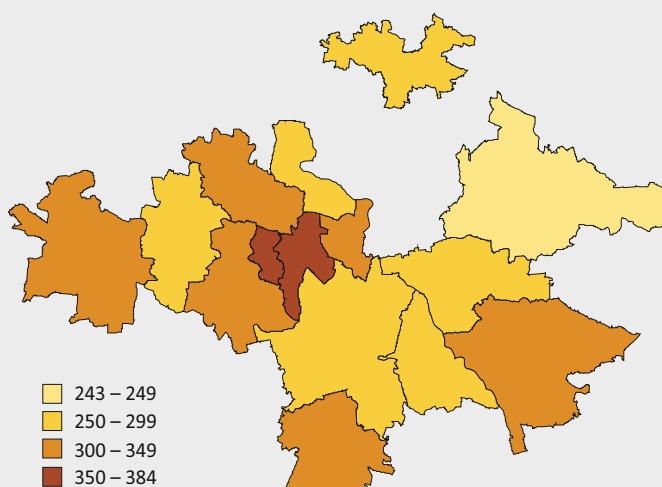
GZM stanowiły 28,9% szkół podstawowych funkcjonujących w województwie. Najwięcej szkół podstawowych znajdowało się w Katowicach (61 placówek) oraz w Zabrze i Sosnowcu (po 39), natomiast najmniej w Świętochłowicach (8) oraz w Piekarach Śląskich i Siemianowicach Śląskich (po 12).

W roku szkolnym 2015/2016 w ramach systemu oświaty w szkołach podstawowych kształciło się 108,0 tys. uczniów. W odniesieniu do roku 2014/2015 ich liczba wzrosła (o 9,5%), wzrosła również w porównaniu z rokiem 2010/2011 (o 17,0%).

Jednostki samorządu terytorialnego Górnośląskiego Związku Metropolitalnego prowadziły 321 (88,2% ogółem) szkół podstawowych, do których uczęszczało 102,9 tys. (95,3%) uczniów, natomiast 41 (11,3%) szkół prowadziły organizacje społeczne i stowarzyszenia, organizacje wyznaniowe oraz pozostałe organizacje, zapewniając edukację 4,6 tys. (4,2%) uczniów.

UCZNIOWIE NA 1 SZKOŁĘ PODSTAWOWĄ W ROKU SZKOLNYM 2015/2016

Stan na początku roku szkolnego

GIMNAZJA

W roku szkolnym 2015/2016 w Górnośląskim Związku Metropolitalnym działało 290 gimnazjów. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 i 2010/2011 liczba szkół zwiększyła się odpowiednio: o 6 i 12 placówek.

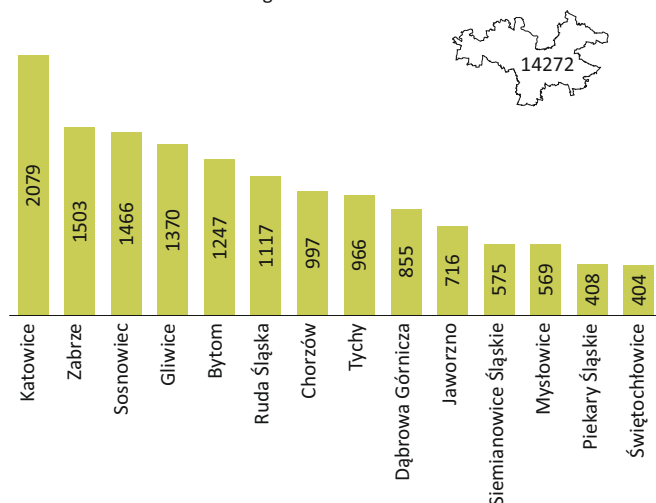
GIMNAZJA

Stan na początku roku szkolnego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Szkoły	781	790	795	793	795	804
rok poprzedni = 100	100,9	101,2	100,6	99,7	100,3	101,1
Uczniowie w tys.	140,9	135,1	129,4	125,4	121,4	118,6
rok poprzedni = 100	95,0	95,9	95,8	96,9	96,9	97,7
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Szkoły	278	279	282	282	284	290
rok poprzedni = 100	101,5	100,4	101,1	100,0	100,7	102,1
Uczniowie w tys.	55,4	53,0	50,3	48,8	46,9	45,7
rok poprzedni = 100	94,5	95,7	95,0	96,9	96,2	97,4

ABSOLWENCI GIMNAZJÓW W ROKU SZKOLNYM 2014/2015

Stan na koniec roku szkolnego

Największą liczbę szkół gimnazjalnych funkcjonujących na terenie GZM odnotowano w: Katowicach (49 placówek), Zabrze i Sosnowcu (po 33) oraz Gliwicach (28).

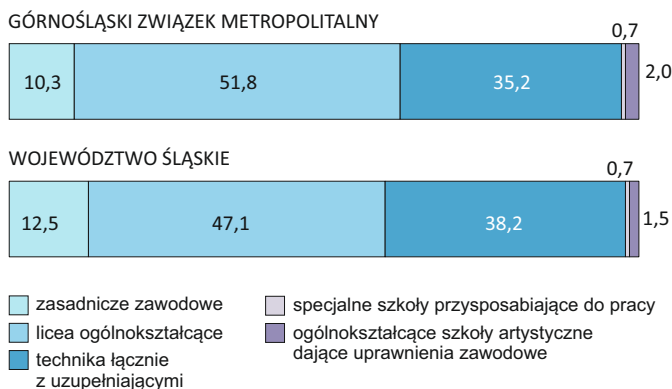
W roku 2015/2016 w miastach GZM w gimnazjach kształciło się 45,7 tys. uczniów (o 2,6% mniej w odniesieniu do roku 2014/2015 oraz o 17,5% mniej w stosunku do roku 2010/2011). Uczniowie gimnazjów zlokalizowanych na terenie GZM stanowili 38,5% wszystkich gimnazjalistów w województwie śląskim.

W roku 2015/2016 większość, tj. 230 (79,3%) gimnazjów było prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, do których uczęszczało 42,1 tys. (92,1%) ogółu uczniów gimnazjów. Pozostałe 3,6 tys. (7,9%) gimnazjalistów uczęszczało do szkół prowadzonych przez organizacje społeczne i stowarzyszenia, organizacje wyznaniowe oraz pozostałe organizacje.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2015/2016 w Górnośląskim Związku Metropolitalnym funkcjonowało 425 szkół ponadgimnazjalnych, co stanowiło 45,4% szkół ponadgimnazjalnych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba szkół zwiększyła się o 10 placówek, a w odniesieniu do roku 2010/2011 liczba szkół ponadgimnazjalnych była niższa o 151 placówek. Najwięcej szkół ponad-

STRUKTURA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ W ROKU SZKOLNYM 2015/16 (w %)
Stan na początku roku szkolnego

SZKOLNICTWO WYŻSZE

W roku akademickim 2015/2016 na obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego zlokalizowane były 24 szkoły wyższe oraz 19 jednostek zamiejscowych szkół wyższych (w województwie śląskim liczba ta wynosiła odpowiednio: 38 szkół wyższych i 35 jednostek zamiejscowych). W porównaniu z rokiem 2014/2015 liczba szkół wyższych i jednostek zamiejscowych obniżyła się o 3 jednostki.

Na terenie GZM w roku akademickim 2015/2016 kształciło się 97,8 tys. studentów (o 3,8% mniej niż przed rokiem), z tego 57,6% stanowiły kobiety, a 42,4% mężczyźni. Udział studentów z uczelni obszaru GZM stanowił 77,4% ogółu studentów w województwie śląskim. Najwięcej studentów kształciło się w: Katowicach (53,8 tys.), Gliwicach (23,9 tys.) i Sosnowcu (8,4 tys.) – stanowiąc 88,0% studentów ogółem uczelni GZM i 68,1% studentów uczelni województwa.

SZKOLNICTWO PONADGIMNAZJALNE

Stan na początku roku szkolnego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Szkoły	1226	1214	1199	1066	972	936
rok poprzedni = 100	x	99,0	98,8	88,9	91,2	96,3
Uczniowie w tys.	200,3	191,7	184,0	170,4	162,6	154,8
rok poprzedni = 100	x	95,7	96,0	92,6	95,4	95,2
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Szkoły	576	571	567	496	435	425
rok poprzedni = 100	x	99,1	99,3	87,5	87,7	97,7
Uczniowie w tys.	86,1	81,6	79,0	72,1	68,4	64,7
rok poprzedni = 100	x	94,8	96,8	91,2	94,9	94,5

gimnazjalnych działających na obszarze GZM odnotowano w: Katowicach (76 placówek), Zabrze (60) oraz w Gliwicach (47).

Szkoły ponadgimnazjalne kształciły w roku szkolnym 2015/2016 łącznie 64,7 tys. uczniów, tj. 41,8% uczniów tych szkół w województwie śląskim. Liczba uczniów kształcących się w tych placówkach obniżyła się zarówno w odniesieniu do roku szkolnego 2014/2015, jak i 2010/2011 odpowiednio o: 5,5% i o 24,9%.

W roku szkolnym 2014/2015 szkoły ponadgimnazjalne opuściło 17,9 tys. absolwentów. Absolwenci z terenu GZM stanowili 40,2% absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie śląskim. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba uczniów wzrosła o 0,3%, natomiast w porównaniu z rokiem 2009/2010 liczba absolwentów zmniejszyła się o 23,8%.

SZKOŁY WYŻSZE

Stan w dniu 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE				
Szkoły wyższe i jednostki zamiejscowe	88	82	80	73
rok poprzedni = 100	97,8	93,2	97,6	91,3
Studenci szkół wyższych w tys.	158,8	144,5	134,8	126,5
rok poprzedni = 100	93,3	91,0	93,3	93,8
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY				
Szkoły wyższe i jednostki zamiejscowe	47	47	46	43
rok poprzedni = 100	94,0	100,0	97,9	93,5
Studenci szkół wyższych w tys.	115,4	106,6	101,7	97,8
rok poprzedni = 100	94,3	92,4	95,4	96,2

Liczba absolwentów szkół wyższych w roku akademickim 2014/2015 wyniosła 28,2 tys. (72,9% absolwentów w województwie) i była niższa o 7,1% niż przed rokiem. Wśród absolwentów 64,5% stanowiły kobiety, a 35,5% mężczyźni.

KULTURA

Potencjał kulturowy odgrywa istotną rolę dla rozwoju obszaru metropolitalnego. W miastach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego działalność prowadzą liczne instytucje kultury (sale koncertowe, teatry, opery, operetki, filharmonie, multiplexy itp.), integrujące lokalną społeczność oraz kształtujące życie kulturalne w regionie. Organizowane przedsięwzięcia kulturalne oraz wydarzenia artystyczne o charakterze masowym cieszą się dużą popularnością i gromadzą liczną publiczność, m.in. Metropolitalna Noc Teatrów, Noc Muzeów, Rawa Blues, Przegląd Filmów Kulturowych, Metropolitalny System Rowerowy.

Ważną przestrzenią, istotną nie tylko dla wszystkich miast zrzeszonych w GZM, ale dla całego regionu jest oddana do użytku w Katowicach w 2014 r. Strefa Kultury, obejmująca Międzynarodowe Centrum Kongresowe, nową siedzibę Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR), Muzeum Śląskie oraz funkcjonująca od 1971 r. Hala Widowiskowo-Sportowa „Spodek”. Wzmacnia to pozycję zarówno stolicy województwa Katowic oraz całego obszaru Związku Metropolitalnego w wymiarze zarówno krajowym jak i europejskim. Obszar GZM jest miejscem, w którym odbywają się stałe wydarzenia rozrywkowe, imprezy artystyczne, targi międzynarodowe oraz imprezy sportowe o zasięgu międzynarodowym.

KULTURA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Biblioteki publiczne i filie ^a	814	815	804	800	800	791
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	1177,5	1219,1	1155,4	1002,3	1102,0	1308,4
Imprezy oświatowe w muzeach i oddziałach muzealnych na 10 tys. ludności	23,1	14,3	15,6	15,3	19,7	24,3
Uczestnicy imprez organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice w tys.	3157,6	3393,3	4492,2	4202,1	3734,7
Uczestnicy imprez masowych w tys.	2575,0	3402,4	3540,2
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Biblioteki publiczne i filie ^a	228	227	225	222	221	216
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	1650,4	1717,0	1659,5	1404,6	1482,0	1883,7
Imprezy oświatowe w muzeach i oddziałach muzealnych na 10 tys. ludności	17,0	17,7	20,0	18,0	27,9	33,8
Uczestnicy imprez organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice w tys.	816,8	850,3	1512,1	1196,0	1241,1
Uczestnicy imprez masowych w tys.	1387,6	2167,4	2438,6

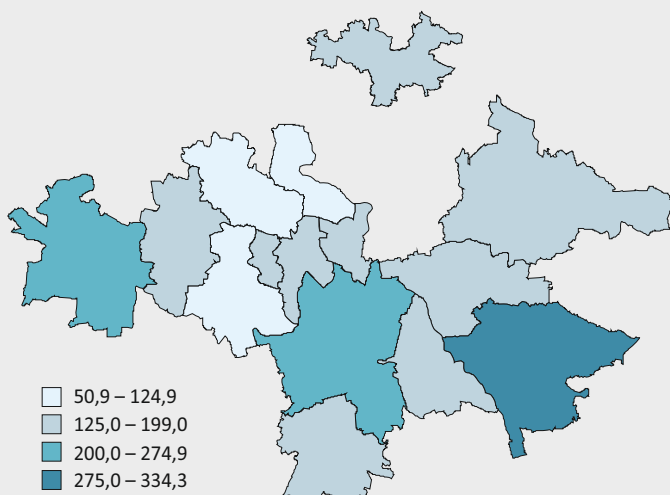
^a Stan w dniu 31 XII.

Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. na obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego funkcjonowało 216 bibliotek publicznych (łącznie z filiami), co stanowiło 27,3% wszystkich bibliotek prowadzących działalność na terenie województwa. W porównaniu do poprzedniego roku ich liczba zmniejszyła się o 2,3%. Ponad 17% bibliotek GZM zlokalizowanych było w Katowicach. W 2015 r. na terenie obszaru metropolitalnego na jedną bibliotekę publiczną przypadało 8712 osób (5779 osób w województwie). W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost liczby osób przypadających na jedną bibliotekę na obszarze GZM - o 145 osób (w województwie o 46 osób).

W 2015 r. na terenie GZM zanotowano 331,3 tys. czytelników, co stanowi 41,8% wszystkich wypożyczających w województwie. Wypożyczający książki na terenie Katowic stanowili 22,8% wszystkich wypożyczających na obszarze GZM. W skali roku biblioteki publiczne odnotowały spadek wypożyczeń księgozbioru zarówno na terenie obszaru metropolitalnego (o 5,1%) jak i województwa (o 3,3%).

W końcu 2015 r. na terenie miast GZM działalność wystawienniczą prowadziło 30 muzeów i oddziałów muzealnych, co stanowiło 44,1% wszystkich placówek tego typu w województwie. Muzea i oddziały muzealne odwiedziło 880,7 tys. osób, tj. 54,7% wszystkich zwiedzających w województwie. Placówki te zorganizowały 252 wystawy czasowe własne i obce (krajowe i z zagranicy), prowadziły również działalność oświatową, organizując

CZYTELNICI BIBLIOTEK PUBLICZNYCH NA 1000 LUDNOŚCI W 2015 R.

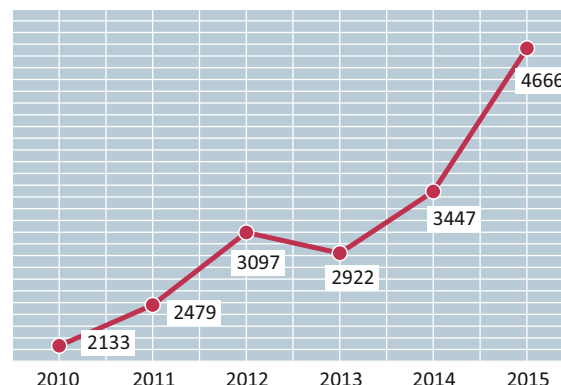

KULTURA I TURYSTYKA

odczyty, seanse filmowe, koncerty i lekcje. W 2015 r. zorganizowały 6,4 tys. takich imprez (57,4 % w województwie).

Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. na obszarze GZM działało 19 kin stałych, które w 111 salach projekcyjnych dysponowały łączną liczbą 22,3 tys. miejsc na widowni (58,8% ogółu miejsc w województwie). Prawie wszystkie placówki kinowe przystosowane zostały dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W kinach odbyło się 174,6 tys. seansów filmowych, tj. 63,7% wszystkich pokazów filmowych w województwie. W ciągu 2015 r. kina w miastach GZM odwiedziło łącznie 3555,7 tys. widzów.

ZWIEDZAJĄCY MUZEA I ODDZIAŁY MUZEALNE NA 10 TYS. LUDNOŚCI

TURYSTYKA

Obszar Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, znajduje się w samym centrum województwa śląskiego, charakteryzującego się zróżnicowaną budową geologiczną i urozmaiconym ukształtowaniem geograficzno-przyrodniczym. Przecinające się tu główne szlaki komunikacyjne i działający Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach mogą przyciągać turystów krajowych i zagranicznych.

Bogata historia miast tworzących Związek oraz liczne zabytki architektury stanowią mocną stronę sprzyjającą rozwojowi turystyki miejskiej i kulturowej, poznawaniu

miejsc związanych z historią regionu, zabytków związanych z przemysłem i rozwojem techniki.

Wycieczka Szlakiem Zabytków Techniki pozwala odtworzyć karty historii miast GZM z okresu rewolucji przemysłowej w województwie śląskim. Bliskość obiektów sakralnych zlokalizowanych w Piekarach Śląskich i Katowicach sprzyja również turystyce religijnej i pielgrzymkowej.

Według stanu w końcu lipca 2015 r. na terenie Górnośląskiego Związku Metropolitalnego czynnych było 121 turystycznych obiektów noclegowych (tj. 19,1% obiektów tego typu w województwie). Najwięcej turystycznych obiektów noclegowych było zlokalizowanych w: Katowicach (24) i Gliwicach (21); łącznie stanowiły 37,1% ogólnej liczby obiektów na terenie GZM. Wśród turystycznych obiektów noclegowych, 76,9% stanowiły obiekty hotelowe, a 23,1% pozostałe obiekty.

BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a

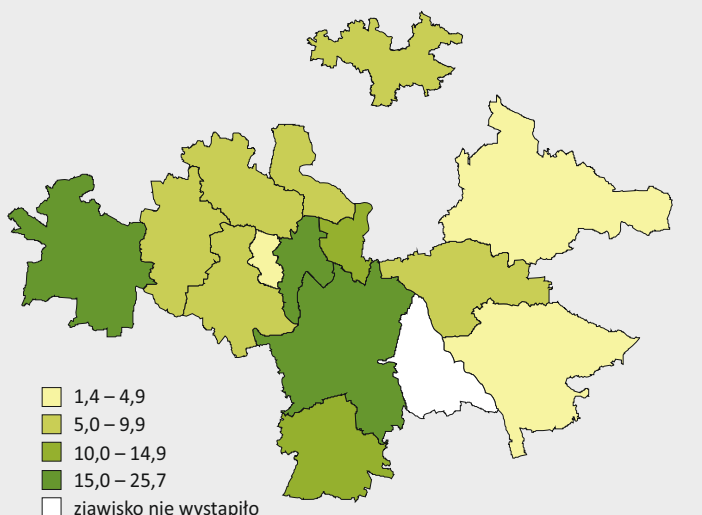
Stan w dniu 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Turystyczne obiekty noclegowe:						
obiekty	648	624	617	621	636	633
miejsca	43764	44803	44155	44224	44996	45884
rok poprzedni = 100	x	102,4	98,6	100,2	101,7	102,0
Korzystający z noclegów ^b w tys.	1855,8	1877,4	1852,8	1861,1	2017,9	2147,4
rok poprzedni = 100	x	102,0	102,6	100,4	108,4	106,4
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Turystyczne obiekty noclegowe:						
obiekty	106	108	104	109	118	121
miejsca	9382	9726	9428	10225	11033	11637
rok poprzedni = 100	x	103,7	96,9	108,5	107,9	105,5
Korzystający z noclegów ^b w tys.	482,1	519,0	523,7	577,4	689,6	757,6
rok poprzedni = 100	x	107,7	102,6	108,4	119,4	109,9

a Dotyczy obiektów, posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b W ciągu roku.

MIEJSCA NOCLEGOWE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH NA 1 KM² W 2015 R.

Stan w dniu 31 VII

W skali roku liczba turystycznych obiektów noclegowych ogółem zwiększyła się o 2,5%, w odniesieniu do 2010 r. zwiększyła się o 14,2%.

W końcu lipca 2015 r. turystyczne obiekty noclegowe GZM dysponowały 11,6 tys. miejsc noclegowych (25,4% miejsc noclegowych w województwie). W ujęciu rocznym liczba miejsc noclegowych zwiększyła się o 5,5%, w porównaniu ze stanem w końcu lipca 2010 r. wzrosła o 2,3 tys. tj. o 24,0%.

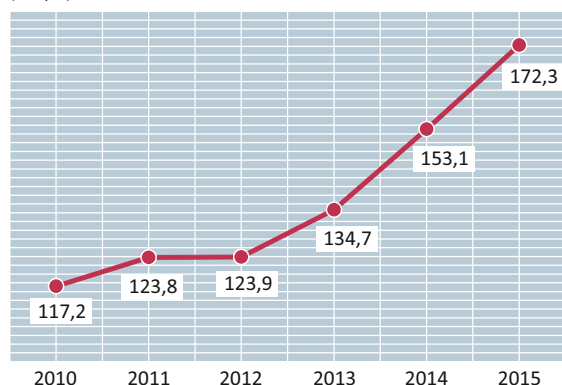
Miarą zagęszczenia bazy noclegowej na określonym terytorium jest stosunek miejsc noclegowych do powierzchni tego obszaru. W końcu lipca 2015 r. na 1 km² powierzchni GZM przypadało 9,6 miejsc noclegowych (w województwie – 3,7). W Chorzowie na 1 km² powierzchni przypadało 25,7 miejsc noclegowych, w Katowicach - 23,7, w Gliwicach - 16,3.

Najwięcej miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych było do dyspozycji turystów w Katowicach (3,9 tys.) i Gliwicach (1,8 tys.). Łącznie miasta te skupiały na swoim terenie ponad połowę miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych GZM.

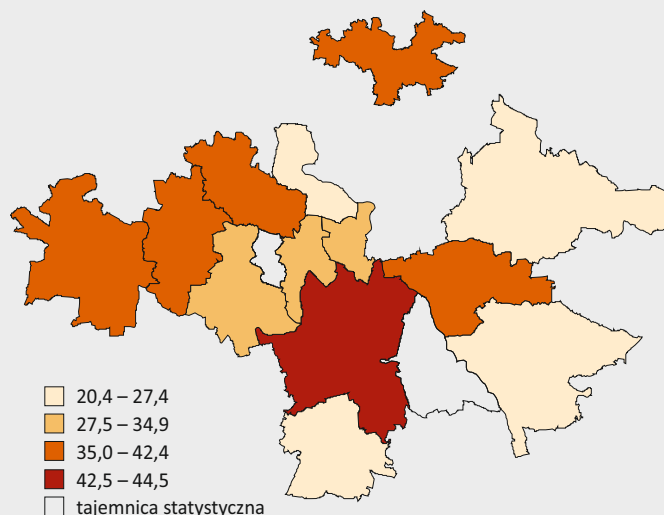
W relacji do końca lipca 2014 r. w większości miast GZM wystąpił wzrost liczby miejsc noclegowych (spadek odnotowano w Tychach, Bytomiu i Chorzowie). Obiekty hotelowe dysponowały 9,3 tys. miejsc noclegowych, a pozostałe obiekty – 2,3 tys. W skali roku liczba miejsc noclegowych wzrosła w obiektach hotelowych (o 0,1%) oraz w pozostałych obiektach (o 34,6%).

W 2015 r. z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych miast GZM skorzystało 757,6 tys. osób (35,3% korzystających z noclegów w województwie), tj. o 9,9% więcej niż przed rokiem i o 57,1% więcej niż w 2010 r. Najwięcej turystów skorzystało z noclegów w obiektach zlokalizowanych na terenie Katowic (357,7 tys.), Gliwic (92,9 tys.) i Zabrze (65,7 tys.); stanowili oni łącznie 68,1% ogółu turystów

TURYSŤCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH (w tys.)

STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH W 2015 R. (w %)

ów odwiedzających miasta GZM. Większość turystów odwiedzających zatrzymała się w hotelach (84,4%).

W ujęciu rocznym, w największym stopniu wzrosła liczba osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Jaworznie (o 25,6%), Zabrze (o 20,8%), Siemianowicach Śląskich (o 19,7%) i Katowicach (o 14,0%). Zmniejszyła się natomiast liczba turystów korzystających z noclegów m.in. w Rudzie Śląskiej (o 12,1%) i Dąbrowie Górniczej (o 7,6%).

Miasta GZM w 2015 r. odwiedziło łącznie 172,3 tys. turystów zagranicznych (52,4% ogółu turystów odwiedzających województwo śląskie), tj. o 12,6% więcej niż przed rokiem i o 47,1% więcej w porównaniu z 2010 r. Obcokrajowcy wybierali głównie noclegi w hotelach. Najwięcej obcokrajowców zatrzymało się w turystycznych obiektach noclegowych zlokalizowanych w Katowicach (90,3 tys.) i w Gliwicach (24,8 tys.); łącznie stanowili oni 66,8% ogółu turystów zagranicznych odwiedzających miasta GZM.

W ujęciu rocznym w największym stopniu wzrosła liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych m.in. w Siemianowicach Śląskich (o 38,2%), Tychach (o 27,6%) i Jaworznie (o 27,5%). Zmniejszyła się natomiast liczba turystów korzystających z noclegów m.in. w Dąbrowie Górniczej (o 22,7%).

Łącznie w miastach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego w 2015 r. udzielono 1489,1 tys. noclegów (30,0% noclegów udzielonych ogółem w województwie), w tym 363,6 tys. turystom zagranicznym (54,9% ogółu w województwie). W ujęciu rocznym liczba udzielonych noclegów wzrosła o 15,2%.

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA

W końcu 2015 r. w Górnośląskim Związku Metropolitalnym działało 1,3 tys. przychodni i praktyk lekarskich, tj. 40,6% podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej funkcjonujących w województwie śląskim. W porównaniu z 2014 r. odnotowano spadek ich liczby o 1,6%. Najwięcej podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej funkcjonowało w: Katowicach (24,2%), Sosnowcu (10,6%), Gliwicach (10,3%) oraz w Zabrze (8,8%); na 1 podmiot przypadało 1430 osób (w województwie – 1411 osób).

W 2015 r. w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielono 16374,6 tys. porad lekarskich (bez stomatologicznych), tj. 47,0% takich porad w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba porad wzrosła o 0,8%.

Liczba udzielonych porad lekarskich ogółem na 1 mieszkańca GZM wyniosła 8,7 i kształtowała się w granicach od 6,5 w Mysłowicach do 13,1 w Katowicach.

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

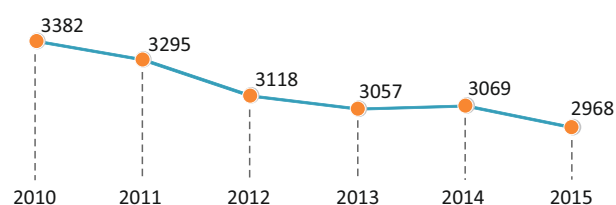
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Łóżka w szpitalach ogólnych ^a	25989	25568	26001	25898	25757	25526
Podmioty ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a	3147	3241	3246	3178	3292	3239
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a (w ciągu roku) w mln	32,4	33,4	33,0	33,9	34,4	34,9
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej ^b :						
domy i zakłady	186	194	200	199	209	220
mieszkańcy.....	11183	11581	11905	11897	12139	12707
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Łóżka w szpitalach ogólnych ^a	13222	13000	13152	13199	12999	12865
Podmioty ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a	1287	1321	1320	1287	1338	1316
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a (w ciągu roku) w mln	15,3	16,0	15,6	16,0	16,2	16,4
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej ^b :						
domy i zakłady	74	82	85	84	89	92
mieszkańcy.....	4276	4561	4647	4587	4743	4929

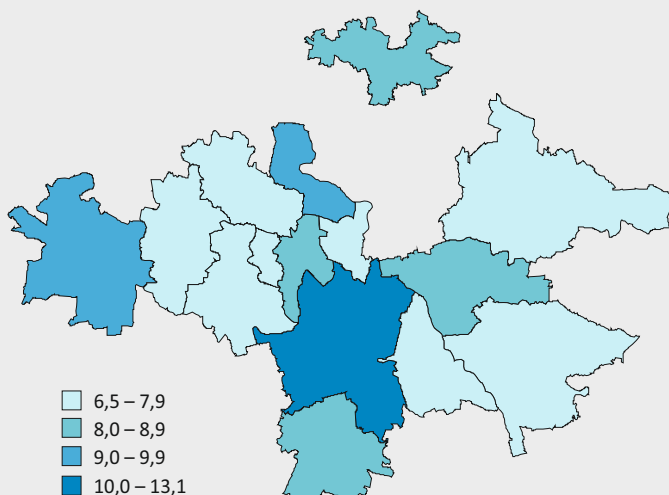
^a Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.
^b łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy i filiami.

LICZBA LUDNOŚCI NA 1 APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ

Stan w dniu 31 XII

PORADY LEKARSKIE^a NA 1 MIESZKAŃCA W 2015 R.

^a Bez porad stomatologicznych.

APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE

Według stanu w końcu 2015 r., w GZM sprzedają leków i środków medycznych zajmowały się 634 apteki ogólnodostępne, tj. 42,7% działających aptek w województwie śląskim. Zanotowano wzrost liczby aptek w porównaniu z 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o 2,8% i 10,6%. Na 1 aptekę przypadało 3,0 tys. osób, tj. o 0,1 tys. mniej niż w roku poprzednim. Spośród miast GZM najwięcej osób na 1 aptekę przypadało w Świętochłowicach (3,9 tys.) i Mysłowicach (3,6 tys.), najmniej w Katowicach (2,5 tys.) oraz w Sosnowcu, Piekarach Śląskich i Jaworznie (po 2,7 tys.)

KADRA MEDYCZNA I SZPITALE OGÓLNE

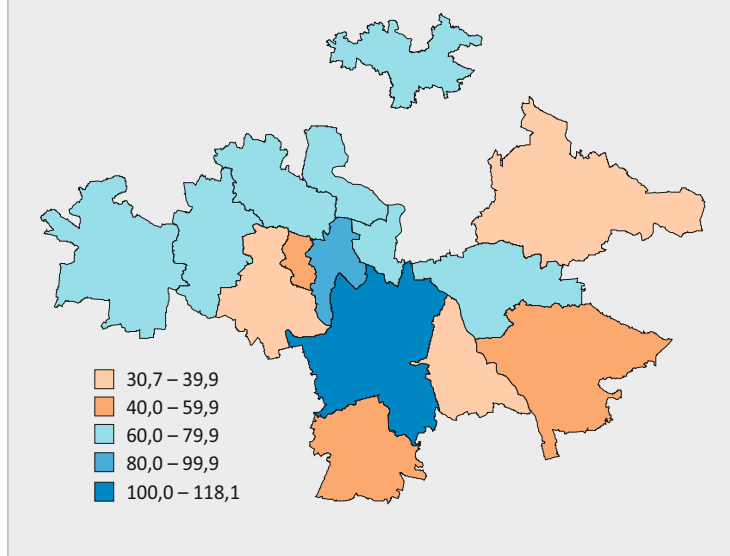
W końcu 2014 r. w GZM było 6,1 tys. pracujących lekarzy, 0,7 tys. lekarzy dentyistów oraz 13,3 tys. pielęgniarek, co stanowiło odpowiednio: 55,9%, 51,7%, 51,8% tego personelu medycznego w województwie śląskim. W Katowicach opiekę nad pacjentami sprawowało 1,9 tys. lekarzy oraz 4,2 tys. pielęgniarek pracujących w GZM. W porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się liczba lekarzy (o 0,9%) i pielęgniarek (o 1,4%), natomiast więcej było lekarzy dentyistów (o 10,1%).

W szpitalach ogólnych GZM w końcu 2015 r. znajdowało się 12,9 tys. łóżek (50,4% łóżek w województwie). Najwięcej łóżek odnotowano w szpitalach w: Katowicach (3,5 tys.), Sosnowcu (1,4 tys.), Zabrze (1,3 tys.), Bytomiu i Gliwicach (po 1,2 tys.). W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba łóżek w GZM wyniosła 68,4 (w województwie – 55,8); najwyższe wskaźniki odnotowano dla Katowic (118,1) i Chorzowa (82,9), a najniższe dla Mysłowic (30,7) i Rudy Śląskiej (32,9).

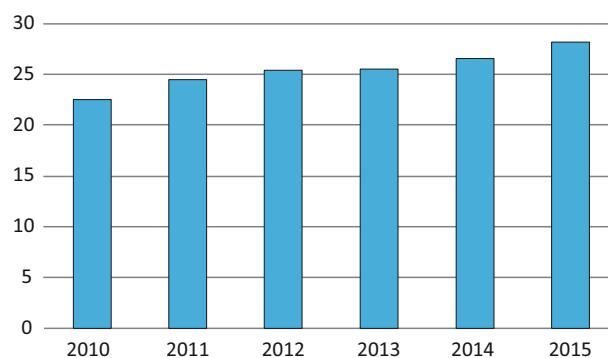
PLACÓWKI STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ

W końcu 2015 r. na terenie GZM działalność prowadziły 92 placówki stacjonarne pomocy społecznej (łącznie z filiami), w których przebywało 4,9 tys. mieszkańców, tj. 38,8% mieszkańców domów i zakładów pomocy społecznej w województwie. W porównaniu z 2014 i 2010 r. liczba mieszkańców placówek wzrosła odpowiednio o 3,9% i 15,3%. Najwięcej mieszkańców stacjonarnych placówek pomocy społecznej odnotowano w:

ŁÓŻKA W SZPITALACH OGÓLNYCH NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

MIEJSCA W PLACÓWKACH STACJONARNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI
Stan w dniu 31 XII

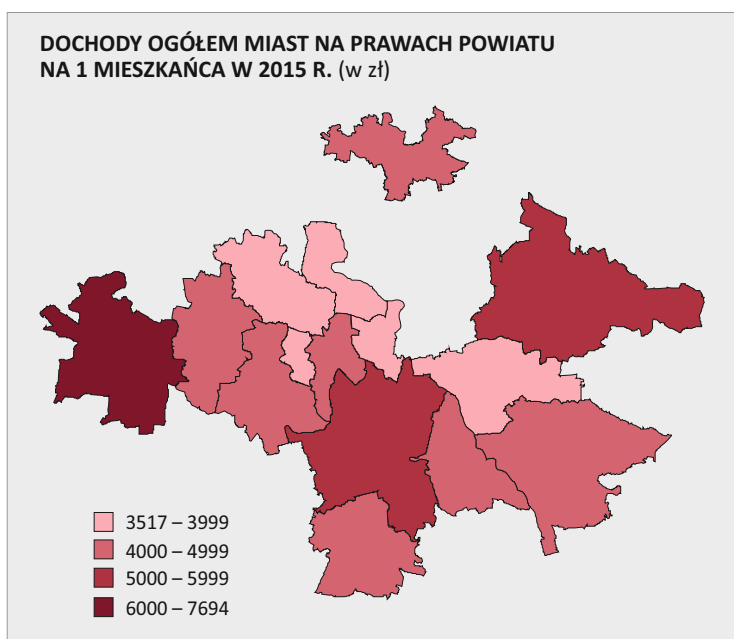
Katowicach (836), Bytomiu (550), Rudzie Śląskiej (545) i Chorzowie (510), a najmniej w: Mysłowicach (115), Piekarach Śląskich (131) oraz w Siemianowicach Śląskich i Tychach (po 159).

DOCHODY

W 2015 r. dochody budżetów miast Górnośląskiego Związku Metropolitalnego wyniosły 9059,7 mln zł, z tego dochody własne stanowiły 61,3%. W porównaniu z 2014 r. dochody ogółem zmniejszyły się o 0,6%, natomiast w stosunku do 2010 r. wzrosły o 26,8%. Dochody na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 4,8 tys. zł (w województwie¹ – 4,1 tys. zł).

Spośród miast wchodzących w skład GZM najwyższe dochody na 1 mieszkańca w 2015 r. odnotowano w: Gliwicach (7,7 tys. zł), Katowicach (5,5 tys. zł) i Dąbrowie Górniczej (5,3 tys. zł), a najniższe w Piekarach Śląskich i Świętochłowicach (po 3,5 tys. zł).

DOCHODY OGÓŁEM MIAST NA PRAWACH POWIATU NA 1 MIESZKAŃCA W 2015 R. (w zł)

WYDATKI

Wydatki ogółem miast GZM w 2015 r. wyniosły 9160,3 mln zł, tj. o 6,5% mniej niż w 2014 r., ale o 23,9% więcej w porównaniu z wydatkami poniesionymi w 2010 r. Na wydatki ogółem składały się wydatki bieżące i majątkowe, które wyniosły odpowiednio: 7208,0 mln zł i 1952,3 mln zł. Wydatki inwestycyjne stanowiły 93,1% wydatków majątkowych.

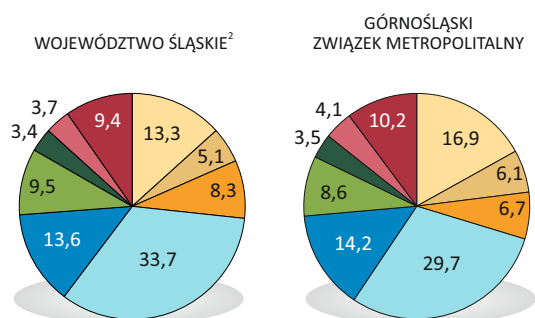
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu w mln zł	15209,7	15838,0	16392,3	17249,6	18560,4	18838,5
rok poprzedni = 100	108,9	104,1	103,5	105,2	107,6	101,5
Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w mln zł	15917,0	16239,0	16601,9	17589,9	19293,7	18779,8
rok poprzedni = 100	103,8	102,0	102,2	106,0	109,7	97,3
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITARNY						
Dochody budżetów miast na prawach powiatu w mln zł	7147,6	7338,7	7781,0	8369,2	9116,0	9059,7
rok poprzedni = 100	105,8	102,7	106,0	107,6	108,9	99,4
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu w mln zł	7391,8	7548,6	7593,8	8622,4	9795,5	9160,3
rok poprzedni = 100	97,6	102,1	105,4	108,4	113,6	93,5

W 2015 r. wydatki budżetów miast GZM na 1 mieszkańca wyniosły 4,9 tys. zł (w województwie² – 4,1 tys. zł). Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w: Gliwicach (7,4 tys. zł), Katowicach i Dąbrowie Górniczej (po 5,4 tys. zł), natomiast najniższe w: Siemianowicach Śląskich, Świętochłowicach i Piekarach Śląskich (po 3,7 tys. zł).

STRUKTURA WYDATKÓW WEDŁUG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ W 2015 R. (w %)

- transport i łączność
- gospodarka mieszkaniowa
- administracja publiczna
- oświata i wychowanie
- pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- kultura fizyczna
- pozostałe

¹ Dochody gmin wraz z miastami na prawach powiatu.

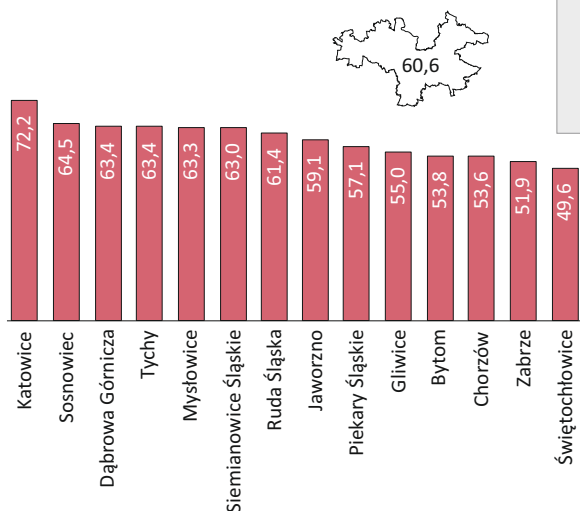
² Wydatki gmin wraz z miastami na prawach powiatu.

FINANSE PUBLICZNE

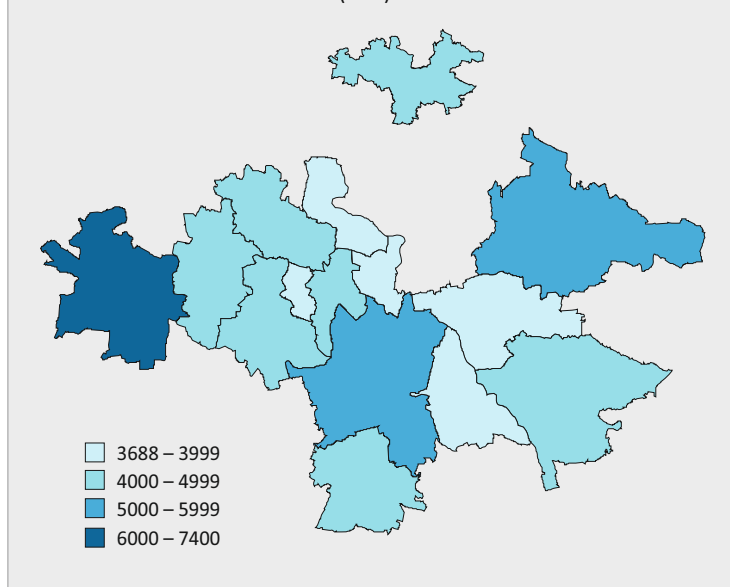
W wydatkach ogółem budżetów miast wchodzących w skład GZM w 2015 r. największy udział miały wydatki na oświatę i wychowanie (29,7%), transport i łączność (16,9%) oraz pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (14,2%).

W 2015 r. wydatki miast GZM przewyższały dochody, w efekcie miasta GZM zamknęły budżet deficytem w wysokości 100,6 mln zł.

UDZIAŁ DOCHODÓW WŁASNYCH W WYDATKACH OGÓŁEM W 2015 R. (w %)

WYDATKI OGÓŁEM MIAST NA PRAWACH POWIATU NA 1 MIESZKAŃCA W 2015 R. (w zł)

Jednym z mierników samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego jest udział dochodów własnych w wydatkach ogółem. W 2015 r. wskaźnik ten dla miast GZM ogółem wyniósł 60,6% (w 2014 r. – 54,9%). Spośród miast wchodzących w skład GZM najwyższy stopień pokrycia wydatków budżetowych dochodami własnymi odnotowano w Katowicach (72,2%) i Sosnowcu (64,5%), natomiast najniższy w Świętochłowicach (49,6%) oraz w Zabrzu (51,9%).

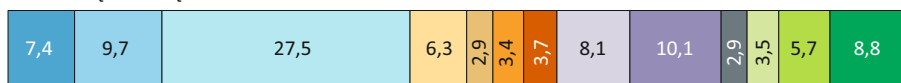
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

W końcu 2015 r. na obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego do rejestru REGON wpisanych było 204,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), co stanowiło 43,9% podmiotów w województwie śląskim. W skali roku liczba podmiotów w GZM wzrosła o 0,7% (w województwie o 0,8%). Wzrost liczby podmiotów odnotowano m.in. w: wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 12,9%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 6,8%), górnictwie i wydobywaniu (o 6,7%) oraz w informacji i komunikacji (o 4,6%).

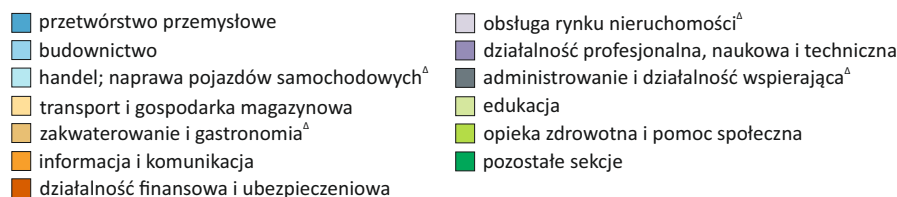
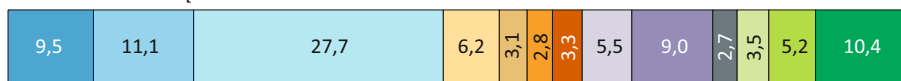
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WEDŁUG SEKCJI PKD W 2015 R. (w %)

Stan w dniu 31 XII

GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Liczba podmiotów sektora prywatnego w końcu 2015 r. wyniosła 194,5 tys. i stanowiła 95,1% ogółu zbiorowości. Liczba podmiotów tego sektora wzrosła o 0,1% w odniesieniu do 2014 r. Do sektora publicznego należało 8,7 tys. podmiotów wpisanych do rejestru REGON, tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem.

W strukturze podmiotów gospodarczych pod względem ich wielkości, zdecydowaną większość stanowiły podmioty, dla których przewidywana liczba pracujących zgłoszona do rejestru REGON była mniejsza niż 10 osób – 94,8% ogółu jednostek w rejestrze. Udział podmiotów o przewidywanej liczbie pracujących od 10 do 49 osób wyniósł 4,2%, natomiast zatrudniających od 50 do 249 wyniósł 0,9%.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE						
Podmioty ogółem w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	451,6	443,4	453,5	460,4	461,9	465,8
rok poprzedni = 100	104,9	98,2	102,3	101,5	100,3	100,8
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	342,9	331,7	335,7	338,3	335,3	334,5
rok poprzedni = 100	105,2	96,7	101,2	100,8	99,1	99,8
GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY						
Podmioty ogółem w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	201,2	196,2	200,5	203,3	203,0	204,5
rok poprzedni = 100	104,3	97,5	102,2	101,4	99,9	100,7
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	145,7	139,0	140,1	140,6	138,1	137,1
rok poprzedni = 100	104,5	95,4	100,7	100,4	98,3	99,2

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Pod względem form prawnych w strukturze podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu 2015 r. w GZM stanowiły one 67,0%, wobec 68,1% przed rokiem (w województwie odsetek wyniósł 71,8%, tj. o 0,8 p. proc. mniej niż przed rokiem). Kolejne grupy stanowiły spółki handlowe oraz spółki cywilne, których udział w ogólnej liczbie podmiotów wyniósł odpowiednio: 12,8% i 8,5%. W skali roku zwiększył się udział spółek handlowych o 0,9 p. proc., natomiast udział spółek cywilnych obniżył się o 0,1 p. proc.

Rozmieszczenie podmiotów gospodarki narodowej w końcu 2015 r. było zróżnicowane. Ponad 62% jednostek skoncentrowanych było w 5 miastach na prawach powiatu spośród 14 tworzących GZM.

Najwięcej podmiotów było zarejestrowanych w: Katowicach (46,5 tys.), Gliwicach (24,1 tys.), Sosnowcu (23,2 tys.), Bytomiu (16,6 tys.) oraz Zabrze (16,5 tys.).

O poziomie przedsiębiorczości na danym obszarze świadczy również liczba podmiotów przypadających na 1000 ludności zamieszkującej na tym terenie. Dla Górnośląskiego Związku Metropolitalnego wyniosła ona 109 podmiotów gospodarki narodowej na 1000 ludności. Najwyższy wskaźnik odnotowano w Katowicach (155), a najniższy w Rudzie Śląskiej (70).

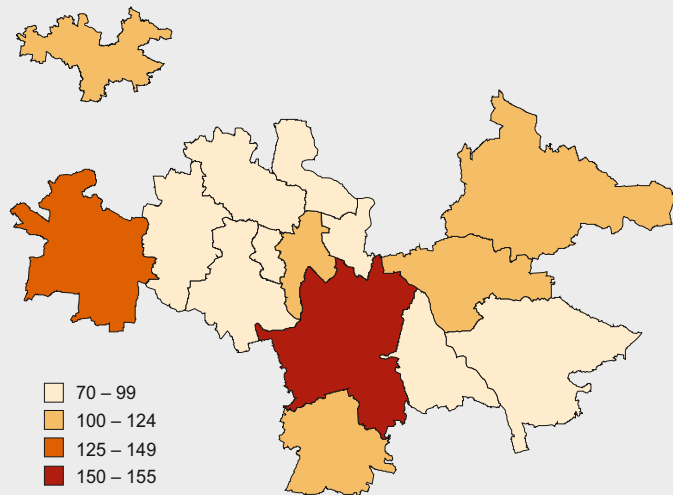
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

W ciągu 2015 r. do rejestru REGON wpisano 15,5 tys. nowych podmiotów, tj. o 1,1% więcej niż przed rokiem. W sektorze prywatnym dokonano wpisu 13,4 tys. nowych podmiotów, tj. o 12,5% mniej niż przed rokiem, a w sektorze publicznym 0,1 tys., tj. o 63,1% więcej niż w 2014 r. Spośród wybranych form prawnych najczęściej nowych wpisów dokonały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (12,2 tys.), spółki handlowe (2,2 tys.) oraz spółki cywilne (0,4 tys.), które stanowiły łącznie 94,9% nowych podmiotów gospodarczych. Nowe podmioty zarejestrowano głównie w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (3,6 tys.), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (1,8 tys.), budownictwo (1,8 tys.), przetwórstwo przemysłowe (1,1 tys.), transport i gospodarka magazynowa (1,0 tys.) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (0,9 tys.).

W 2015 r. z rejestru REGON wykreślono 13,7 tys. podmiotów, tj. o 9,9% mniej niż przed rokiem. W sektorze prywatnym zlikwidowano 13,6 tys. podmiotów, tj. o 10,4% mniej niż przed rokiem, a w sektorze publicznym 0,1 tys., tj. o 105,1% więcej niż w 2014 r. Biorąc pod uwagę formy prawne z rejestru wykreślono m.in. 12,8 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 0,6 tys. spółek handlowych i 0,4 tys. spółek cywilnych. Podmioty zlikwidowane w ciągu roku prowadziły

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON NA 1000 LUDNOŚCI W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

działalność głównie w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych (4,5 tys.), budownictwa (1,7 tys.), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (1,2 tys.), transportu i gospodarki magazynowej (1,1 tys.) oraz przetwórstwa przemysłowego (0,9 tys.).

Spośród podmiotów wpisanych do rejestru REGON w końcu 2015 r. na terenie GZM 14,1 tys. miało zawieszoną działalność (o 17,3% więcej niż przed rokiem), przy czym ponad 95% z nich stanowiły osoby fizyczne.

MIASTA GZM W KATOWICKIEJ SPECJALNEJ STREFIE EKONOMICZNEJ

Na obszarze miast, wchodzących w skład Górnośląskiego Związku Metropolitalnego funkcjonuje obecnie jedna z 14 działających w Polsce specjalnych stref ekonomicznych:

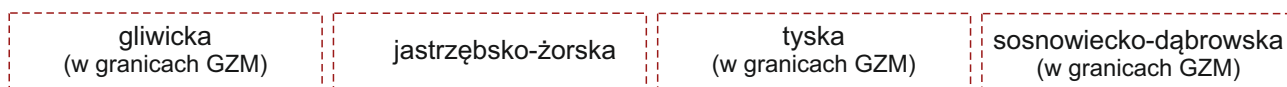
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (KSSE)

wyodrębniony administracyjnie obszar, gdzie inwestorzy mogą prowadzić działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach, uzyskując pomoc publiczną w postaci zwolnień. Przedsiębiorcy powinni działać na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych. Pomoc publiczna przyznawana jest zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej w Unii Europejskiej.

Podstawa prawna działania:

- ✓ Ustawa o specjalnych strefach ekonomicznych z 20 października 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 282).
- ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie katowickiej specjalnej strefy ekonomicznej z dnia 15 grudnia 2008 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1352).

Katowicka SSE jest strefą rozproszoną, składającą się z czterech podstref:

Większość obszarów inwestycyjnych KSSE skupionych jest na terenie województwa śląskiego, jednak swoim zasięgiem obejmuje także grunty na terenie województw opolskiego i małopolskiego.

Cel

wsparcie rozwoju regionu, zachodzących w nim procesów restrukturyzacyjnych poprzez m.in. przyciąganie nowych inwestycji, rozwój eksportu i tworzenie nowych miejsc pracy.

Główne zadania

- promocja Strefy i poszukiwanie nowych inwestorów,
- sprzedaż ziemi i nieruchomości objętych statusem Strefy,
- wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w Strefie,
- przyznanie praw do ulgi podatkowej,
- pomoc inwestorom w prowadzeniu działalności,
- dodatkowe usługi wspierające podmioty w Strefie oraz jej otoczeniu.

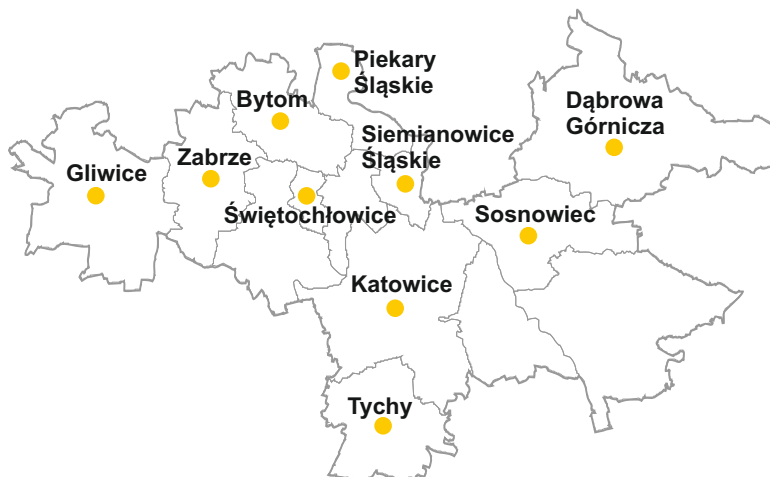
Na obszarze KSSE funkcjonują parki przemysłowe, technologiczne (naukowo-technologiczne) m.in.:

- ✓ AURO Business Park Gliwice,
- ✓ Park Naukowo-Technologiczny „Technopark Gliwice”,
- ✓ Górnośląski Park Przemysłowy.

Najważniejsze wyróżnienia:

- ✓ lider polskich specjalnych stref ekonomicznych
- ✓ według Business Financial Times - najlepsza strefa ekonomiczna w Europie oraz druga na świecie w 2015 roku (*ranking "Global Free Zones of the Year 2015"*)

Miasta GZM w granicach KSSE

WYBRANE DANE O GÓRNOŚLĄSKIM ZWIĄZKU METROPOLITALNYM

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POWIERZCHNIA						
Powierzchnia ogółem w ha (stan geodezyjny w dniu 1 I)	121793	121793	121793	121793	121793	121793
w tym:						
użytki rolne	36716	35127	34735	.
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	31417	31616	31591	.
grunty zabudowane i zurbanizowane	45782	47423	47856	.
w tym tereny:						
mieszkaniowe	12528	12833	12842	.
przemysłowe	10212	10411	10355	.
rekreacji i wypoczynku	3897	3822	3833	.
komunikacyjne	11963	12410	12621	.
LUDNOŚĆ^a. PROCESY DEMOGRAFICZNE						
Ludność w tys.	1937,8	1927,8	1917,5	1904,6	1893,3	1881,8
mężczyźni	931,4	926,0	920,5	913,7	907,7	902,0
kobiety	1006,4	1001,7	997,0	990,9	985,6	979,8
Ludność na 1 km ²	1591	1583	1574	1564	1554	1545
Współczynnik feminizacji	108	108	108	108	109	109
Ludność w wieku w tys.:						
przedprodukcyjnym	310,5	306,0	302,2	299,5	297,1	295,8
produkcyjnym	1273,0	1257,7	1240,5	1219,9	1198,7	1176,6
poprodukcyjnym	354,4	364,1	374,8	385,2	397,5	409,4
Współczynnik obciążenia demograficznego	52,2	53,3	54,6	56,1	57,9	59,9
Odsetek ludności w wieku 0-14 lat w ogólnej liczbie ludności	13,0	13,0	13,0	13,1	13,2	13,2
Odsetek ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności	14,8	15,1	15,7	16,2	16,9	17,5
Odsetek ludności w wieku 85 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności	1,2	1,2	1,3	1,4	1,6	1,7
Urodzenia żywe	19400	17695	17912	17145	16993	16586
Zgony	21112	21315	21680	21696	20949	22100
w tym zgony niemowląt	109	114	97	99	82	83
Przyrost naturalny	-1712	-3620	-3768	-4551	-3956	-5514
Na 1000 ludności:						
urodzenia żywe	10,0	9,2	9,3	9,0	8,9	8,8
zgony	10,9	11,0	11,3	11,4	11,0	11,7
w tym zgony niemowląt ^b	5,6	6,4	5,4	5,8	4,8	5,0
przyrost naturalny	-0,9	-1,9	-2,0	-2,4	-2,1	-2,9
Współczynnik dynamiki demograficznej	0,919	0,830	0,826	0,790	0,811	0,750
Saldo migracji na pobyt stały:						
wewnętrznych	-5531	-5310	-4990	-5324	-4905	-4500
zagranicznych	-1023	-1109	-1549	-2184	-1709	.

a Stan w dniu 31 XII. b Na 1000 urodzeń żywych.

WYBRANE DANE O GÓRNOŚLĄSKIM ZWIĄZKU METROPOLITALNYM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA						
Ścieki przemysłowe i komunalne:						
wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 km ² powierzchni w dam ³	201,7	194,3	182,8	180,0	176,8	178,0
oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	87,0	82,3	82,5	83,4	83,0	83,1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	89,1	88,6	92,1	92,1	93,3	94,0
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych:						
pyłowych	99,4	99,5	99,5	99,5	99,4	99,4
gazowych (bez CO ₂)	23,2	25,0	25,6	24,5	18,4	19,4
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem komunalnych) w tys. t	13397,5	14113,7	12735,4	12018,7	13096,4	11406,1
Odpady komunalne zmieszane zebrane (w ciągu roku) w tys. t	648,2	623,8	611,8	574,5	529,6	454,8
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł służące:						
ochronie środowiska	378	315	339	399	525	422
gospodarce wodnej	43	34	48	49	42	39
RYNEK PRACY						
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII)						
ogółem w tys.	577,2	576,7	571,7	572,1	574,1	573,6
w tym kobiety	259,7	260,9	260,8	263,6	267,2	270,2
na 1000 ludności	298	299	298	300	303	305
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w dniu 31 XII).....	74337	75504	84134	85067	72874	61563
w tym osoby:						
w wieku 24 lata i mniej	13627	12848	13492	12659	9174	6733
pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	14945	20016	23627	28829	28081	22883
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I TRANSPORT. MIESZKANIA						
Sieć rozdzielcza (stan w dniu 31 XII) w km:						
wodociągowa	4353,4	4385,9	4412,3	4443,6	4534,7	4552,3
kanalizacyjna ^b	3296,4	3496,5	3582,1	3649,8	3827,6	3935,8
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej ^b w % ogółu ludności (stan w dniu 31 XII)	86,2	86,5	86,7	86,9	89,7	.
Drogi publiczne gminne i powiatowe (stan w dniu 31 XII) o twardej nawierzchni na 100 km ² w km	276,1	261,5	262,2	263,6	266,3	.
Samochody osobowe zarejestrowane (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	421,9	443,9	460,0	478,7	493,9	511,0
Długość ścieżek rowerowych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. km ² w km	1883,5	2218,5	1710,3	2001,8	2387,7
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	407,6	410,8	414,1	418,1	422,2	426,4
EDUKACJA I WYCHOWANIE						
Miejsca w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) w tys.	50,0	52,1	53,9	57,2	57,5	56,6
Dzieci w przedszkolach ^c (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat	741	763	767	792	851	884
Uczniowie w szkołach (stan na początku roku szkolnego) w tys.						
podstawowych	92,3	92,2	91,1	91,3	98,7	108,0
gimnazjach	55,4	53,0	50,3	48,8	46,9	45,7
ponadgimnazjalnych	86,1	81,6	79,0	72,1	68,4	64,7
Studenci szkół wyższych (stan dniu 30 XI) w tys.	129,1	122,4	115,4	106,6	101,7	97,8

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. ^b Łącznie z kolektorami. ^c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

WYBRANE DANE O GÓRNOŚLĄSKIM ZWIĄZKU METROPOLITALNYM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KULTURA I TURYSTYKA						
Czytelnicy bibliotek publicznych i punktów bibliotecznych na 1000 ludności	200,2	199,9	197,1	191,1	183,8	175,5
Widzowie w kinach na 1000 ludności	1650,4	1717,0	1659,5	1404,6	1482,0	1883,7
Widzowie i słuchacze w teatrach ^a na 1000 ludności	211,2	215,3	205,4	208,7	208,7	221,9
Imprezy oświatowe w muzeach i oddziałach muzealnych na 10 tys. ludności	17,0	17,7	20,0	18,0	27,9	33,8
Uczestnicy imprez organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice	816818	850270	1512072	1195975	1241091
Uczestnicy imprez masowych	1387597	2167436	2438643
Baza noclegowa turystyki ^b na 1000 ludności:						
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) ...	4,8	5,0	4,9	5,4	5,8	6,2
turyści korzystający z noclegów	267,3	268,6	277,1	302,2	363,1	401,4
udzielone noclegi ogółem	556,6	568,2	572,5	630,0	725,1	788,9
w tym turystom zagranicznym	164,3	155,0	141,6	152,3	166,2	192,6
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA^c						
Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności.....	68,2	67,4	68,6	69,3	68,7	68,4
Pracownicy medyczni (stan w dniu 31 XII; wg podstawowego miejsca pracy) na 10 tys. ludności:						
lekarze	28,9	30,8	.	32,1	32,0	.
lekarze dentyści	3,6	3,5	.	3,2	3,6	.
pielęgniarki	68,8	69,6	.	70,8	70,2	.
Porady lekarskie udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,9	8,3	8,1	8,4	8,6	8,7
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	3382	3295	3118	3057	3069	2968
Placówki stacjonarne pomocy społecznej (z filiami; stan w dniu 31 XII)						
domy i zakłady	74	82	85	84	89	92
miejsca na 10 tys. ludności	22,5	24,3	25,4	25,6	26,6	28,2
FINANSE PUBLICZNE						
Dochody budżetów miast na prawach powiatu (tworzących GZM) na 1 mieszkańca w zł.:						
ogółem	3681	3797	4048	4380	4800	4800
w tym dochody własne	2312	2354	2472	2615	2834	2943
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu (tworzących GZM) na 1 mieszkańca w zł.:						
ogółem	3806	3906	4138	4513	5158	4853
w tym wydatki w dziale						
transport i łączność	488	514	586	684	915	821
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	123	120	158	188	248	168
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^d						
Podmioty ogółem w rejestrze REGON w tys.	201,2	196,2	200,5	203,3	203,0 ^e	204,5 ^e
sektor publiczny	9,0	9,0	8,9	8,8	8,7	8,7
sektor prywatny	192,3	187,3	191,6	194,5	194,3	194,5
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w tys.	145,7	139,0	140,1	140,6	138,1	137,1
Podmioty prowadzące działalność w zakresie w tys.:						
przetwórstwo przemysłowe	14,3	14,1	14,5	14,7	14,8	15,1
handel; napawa pojazdów samochodowych	62,4	58,9	58,8	58,6	57,3	56,2
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	18,3	18,1	18,7	19,5	20,1	20,7

a Według siedziby; w stałych salach. **b** Dotyczy obiektów, posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. **c** Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. **d** Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w dniu 31 XII. **e** W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Tabl. 1. **POWIERZCHNIA^a I LUDNOŚĆ^b W 2015 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha			Ludność w tys.		Ludność w wieku			Ludność na 1 km ²	Współczynnik feminizacji	Współczynnik obciążenia demograficznego
	ogółem	w tym tereny		ogółem	w tym kobiety	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym			
		przemysłowe	rekreacji i wypoczynku			w % ogółu ludności					
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	121793	10355	3833	1881801	979804	15,7	62,5	21,8	1545	108,6	59,9
Bytom	6944	845	288	170761	89122	15,8	62,4	21,8	2459	109,2	60,3
Chorzów	3324	463	644	109757	57534	16,9	61,0	22,1	3302	110,2	63,9
Dąbrowa Górnicza	18873	1999	255	122712	63729	15,4	62,9	21,7	650	108,0	58,9
Gliwice	13388	1154	501	183392	95168	15,8	62,2	22,0	1370	107,9	60,7
Jaworzno	15259	471	178	92847	47813	16,0	64,0	20,1	608	106,2	56,3
Katowice	16464	1308	505	299910	157333	14,4	61,7	23,9	1822	110,3	62,0
Mysłowice	6562	311	87	74851	38612	17,4	64,0	18,6	1141	106,5	56,3
Piekary Śląskie	3998	336	77	56374	29381	16,3	62,8	20,9	1410	108,8	59,3
Ruda Śląska	7773	644	451	139844	72159	17,5	62,9	19,6	1799	106,6	59,0
Siemianowice Śląskie	2550	504	113	68231	35610	16,0	62,3	21,7	2676	109,2	60,5
Sosnowiec	9106	719	280	207381	109119	14,2	62,0	23,9	2277	111,0	61,4
Świętochłowice	1331	123	83	50970	26474	16,7	62,2	21,0	3829	108,1	60,7
Tychy	8181	633	158	128444	66506	16,8	63,1	20,1	1570	107,4	58,6
Zabrze	8040	845	213	176327	91244	15,6	63,7	20,7	2193	107,2	57,1

a Dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii; stan geodezyjny w dniu 1 I 2014 r. **b** Stan w dniu 31 XII.

Tabl. 2. RUCH NATURALNY I WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mażeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	W tym zgony niemowląt ^a	Przyrost naturalny	Saldo migracji wewnętrznych	Współczynnik		
	na 1000 ludności						dynamiki demograficznej	plodności ^b	starości demograficznej ^c w %
Górnśląski Związek Metropolitalny (14 miast)	4,9	8,8	11,7	5,0	-2,9	-2,4	0,750	37,9	17,5
Bytom	4,7	8,3	12,6	7,7	-4,2	-4,4	0,664	35,6	17,9
Chorzów	5,1	9,3	13,6	5,8	-4,3	1,2	0,683	39,1	18,3
Dąbrowa Górnicza	4,3	8,2	11,7	6,0	-3,5	-2,2	0,700	36,2	16,6
Gliwice	5,6	9,1	10,9	1,8	-1,8	-1,8	0,836	39,5	17,7
Jaworzno	4,5	8,7	11,6	1,2	-2,9	-1,8	0,753	37,4	16,3
Katowice	5,1	8,6	12,1	6,2	-3,4	-2,9	0,716	37,7	19,7
Mysłowice	5,0	9,6	9,7	4,2	-0,1	-1,6	0,989	40,3	15,0
Piekary Śląskie	5,0	8,5	12,4	4,1	-3,9	-0,4	0,685	36,9	16,9
Ruda Śląska	4,9	9,6	12,3	5,2	-2,7	-2,4	0,780	40,8	15,8
Siemianowice Śląskie	5,1	9,3	12,5	4,7	-3,2	-1,3	0,744	40,6	17,6
Sosnowiec	4,5	7,7	12,5	5,0	-4,7	-3,9	0,621	34,7	18,6
Świętochłowice	4,5	9,4	13,7	10,4	-4,2	-2,1	0,689	40,5	16,8
Tychy	5,5	10,0	9,4	3,1	0,6	-1,9	1,065	43,8	15,4
Zabrze	4,8	8,3	10,0	5,5	-1,7	-2,8	0,829	34,2	17,1

a Na 1000 urodzeń żywych. b Urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). c Liczba ludności w wieku 65 lat i więcej do ogólnej liczby ludności.

Tabl. 3. **PROGNOZA^a LUDNOŚCI DO 2050 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015 ^b	2020	2030	2040	2050	
					ogółem	2015 = 100
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	1881801	1816759	1669967	1508570	1351941	71,8
Bytom	170761	164062	148959	132798	116833	68,4
Chorzów	109757	109189	105622	101249	97107	88,5
Dąbrowa Górnicza	122712	118264	108330	97015	85751	69,9
Gliwice	183392	177100	163675	149051	135265	73,8
Jaworzno	92847	90413	84411	77307	69873	75,3
Katowice	299910	287334	261050	233446	208112	69,4
Mysłowice	74851	73724	70489	66366	62137	83,0
Piekary Śląskie	56374	54787	50602	45955	41485	73,6
Ruda Śląska	139844	137154	128649	118870	109257	78,1
Siemianowice Śląskie	68231	65036	58650	51743	44970	65,9
Sosnowiec	207381	197895	176632	153695	131927	63,6
Świętochłowice	50970	48815	43996	38733	33427	65,6
Tychy	128444	124670	116318	106553	97063	75,6
Zabrze	176327	168316	152584	135789	118734	67,3

a Na podstawie „Prognozy ludności na lata 2014-2050”. b Dane rzeczywiste.

Tabl. 4. OCHRONA ŚRODOWISKA W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki przemysłowe i komunalne ^a		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^b	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza		Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Odpady komunalne zmieszane zebrane (w ciągu roku)	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^c	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) służące ochronie środowiska
	wymagające oczyszczenia w dam ³ /km ²	oczyszczane w % wymagających oczyszczenia		pyłowych	gazowych (bez CO ₂)	wytworzone (w ciągu roku)	dotychczas składowane (nagromadzone) ^d			
									w t/km ²	
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	178,0	83,1	94,0	5,16	314,44	11406,1	140032,5	454,8	28	422
Bytom	348,0	83,7	90,3	3,28	37,99	378,7	7,5	36,4	23	64
Chorzów	122,5	100,0	91,8	3,79	163,39	305,6	-	29,9	26	234
Dąbrowa Górnicza	80,2	99,6	94,9	22,47	844,72	3450,0	3955,9	37,2	299	1074
Gliwice	95,2	76,1	94,9	1,58	189,30	736,6	83960,1	47,4	3	558
Jaworzno	250,8	100,0	84,6	1,96	97,60	1926,0	14358,3	32,4	52	1199
Katowice	180,7	80,3	95,8	1,79	370,65	1592,4	2898,0	96,3	8	429
Mysłowice	151,0	100,0	90,5	1,15	729,52	426,8	4035,8	3,3	-	171
Piekary Śląskie	107,4	100,0	99,2	1,68	15,18	137,5	260,4	16,8	1	50
Ruda Śląska	149,0	80,2	96,1	2,90	700,56	1781,0	28018,3	40,7	-	327
Siemianowice Śląskie	384,2	27,3	95,7	3,04	11,68	17,5	-	18,6	21	30
Sosnowiec	345,1	79,9	90,2	1,24	9,10	103,8	-	7,7	2	298
Świętochłowice	144,5	100,0	92,7	0,31	32,31	34,2	-	12,4	6	38
Tychy	105,2	100,0	96,2	1,98	26,07	265,7	18,1	34,5	1	243
Zabrze	189,8	46,4	99,9	1,93	84,84	250,3	2520,1	41,2	-	708

a Odprowadzone do wód lub do ziemi. b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków; ludność ogółem – na podstawie bilansów. c Stan w dniu 31 XII. d Na terenach własnych zakładów; Stan w końcu roku.

Tabl. 5. **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Parki spacerowo-wypoczynkowe	Zieleńce	Tereny zieleni osiedlowej	
	powierzchnia w ha	powierzchnia ogólna GZM w %	na 1 mieszkańca w m ²	obiekty	powierzchnia w ha		
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	5114,2	100,0	27,2	118	2293,2	665,8	2155,3
Bytom	286,4	5,6	16,8	12	107,0	7,9	171,5
Chorzów	712,9	13,9	65,0	7	552,4	113,6	46,9
Dąbrowa Górnicza	451,4	8,8	36,8	4	180,0	92,0	179,4
Gliwice	412,2	8,1	22,5	5	30,3	93,3	288,6
Jaworzno	254,6	5,0	27,4	7	124,8	21,6	108,1
Katowice	1024,3	20,0	34,2	11	663,4	49,1	311,8
Mysłowice	72,6	1,4	9,7	1	11,6	10,0	51,0
Piekary Śląskie	93,4	1,8	16,6	7	18,0	3,1	72,3
Ruda Śląska	317,0	6,2	22,7	12	61,4	47,0	208,6
Siemianowice Śląskie	239,3	4,7	35,1	5	68,0	67,0	104,3
Sosnowiec	458,1	9,0	22,1	17	143,6	38,1	276,4
Świętochłowice	93,0	1,8	18,2	7	23,7	9,3	60,0
Tychy	394,1	7,7	30,7	14	247,1	8,7	138,3
Zabrze	305,1	6,0	17,3	9	61,9	105,1	138,1

Tabl. 6. RYNEK PRACY I WYNAGRODZENIA W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII)			Z ogółem – udział w %			Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^b w zł	
	ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny	kobiet	pracujących w		ogółem	w tym przemysł i budownictwo
					przemysłu i budownictwie	działalności finansowej i ubezpieczeniowej		
Górnśląski Związek Metropolitalny (14 miast)	573632	198478	375154	47,1	36,5	3,4	4569,95	5134,50
Bytom	28294	14337	13957	54,9	31,4	1,5	4050,32	4980,96
Chorzów	27454	8822	18632	49,6	30,6	1,7	3754,13	4080,97
Dąbrowa Górnicza	39709	9168	30541	38,8	53,9	1,2	4613,23	4947,86
Gliwice	79675	23140	56535	41,9	40,3	1,2	4726,43	4954,15
Jaworzno	20743	9422	11321	44,3	47,2	1,7	5333,82	6392,12
Katowice	161510	57846	103664	50,2	21,5	7,4	5262,02	6068,34
Mysłowice	19446	8564	10882	36,9	54,2	1,0	3787,80	3786,83
Piekary Śląskie	11065	4305	6760	50,5	37,8	1,5	3958,91	4633,43
Ruda Śląska	33238	17730	15508	41,1	53,0	1,2	3577,97	3526,54
Siemianowice Śląskie	13019	4054	8965	44,3	47,3	1,1	3700,78	4035,86
Sosnowiec	45990	14875	31115	53,5	31,5	1,6	3706,45	4137,90
Świętochłowice	7580	2399	5181	44,4	35,5	1,0	3260,66	3481,80
Tychy	47767	7116	40651	46,8	52,0	4,5	4011,32	4167,52
Zabrze	38142	16700	21442	51,1	34,8	1,8	3955,12	4280,03

a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. **b** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

Tabl. 7. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stopa bezrobocia w %	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	W tym udział w %				Oferty pracy	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy	
			kobiet	osób w wieku 24 lata i mniej	osób w wieku 55 lat i więcej	osób z wykształceniem wyższym			osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	61563	54,8	10,9	19,8	12,2	37,2	4625	13
Bytom	17,8	9147	54,6	11,4	17,7	6,6	42,0	231	40
Chorzów	9,0	3665	55,7	11,3	19,8	7,5	36,0	62	59
Dąbrowa Górnicza	9,3	5104	52,5	8,5	22,1	14,3	40,6	375	14
Gliwice	5,6	5812	53,3	9,8	22,5	16,1	41,2	208	28
Jaworzno	7,1	2077	56,2	13,0	18,7	15,7	27,8	458	5
Katowice	3,8	8093	51,8	9,9	20,3	16,0	42,7	721	11
Mysłowice	7,6	2186	59,7	11,8	18,6	12,9	37,0	512	4
Piekary Śląskie	12,8	2109	56,3	13,9	18,1	10,7	35,6	108	20
Ruda Śląska	6,7	3077	62,9	15,1	14,2	10,4	23,2	227	14
Siemianowice Śląskie	12,0	2464	54,4	12,3	16,7	9,8	29,3	377	7
Sosnowiec	11,5	8061	52,3	8,5	21,7	14,2	36,7	112	72
Świętochłowice	12,1	1487	61,9	13,8	18,6	8,5	31,1	383	4
Tychy	3,9	2371	56,1	7,7	25,4	20,6	31,3	336	7
Zabrze	10,2	5910	56,8	13,7	18,5	8,6	35,0	515	11

Tabl. 8. **INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIA W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza na 100 km ² w km			Ludność korzystająca z sieci ^a w % ludności ogółem			Zasoby mieszkaniowe				
	wodociągowa	kanalizacyjna ^b	gazowa	wodociągowej	kanalizacyjnej ^b	gazowej	ogółem	na 1000 ludności	przeciętna liczba izb w mieszkaniu	przeciętna powierzchnia użytkowa w m ²	
										1 mieszkania	mieszkania na 1 osobę
Górnśląski Związek Metropolitalny (14 miast)	373,8	323,2	325,8	99,1	89,7	75,3	802387	426,4	3,33	58,3	24,9
Bytom	480,8	380,5	387,6	100,0	100,0	81,3	73364	429,6	3,19	54,8	23,5
Chorzów	571,6	647,1	513,0	100,0	78,1	80,2	52652	479,7	3,01	52,1	25,0
Dąbrowa Górnicza	212,5	111,6	199,6	99,2	80,8	76,4	49710	405,1	3,40	60,3	24,4
Gliwice	306,7	291,0	349,3	97,7	88,6	82,6	78136	426,1	3,50	61,6	26,3
Jaworzno	225,1	209,1	139,3	98,7	83,1	34,4	34387	370,4	3,61	68,1	25,2
Katowice	409,1	365,7	386,6	98,1	90,1	78,3	141045	470,3	3,34	60,0	28,2
Mysłowice	502,9	418,8	382,9	99,9	82,6	73,9	28314	378,3	3,66	67,2	25,4
Piekary Śląskie	290,9	381,9	327,1	99,9	91,0	55,0	22137	392,7	3,58	61,8	24,3
Ruda Śląska	376,4	324,1	319,7	99,1	88,1	69,7	58042	415,0	3,21	54,8	22,7
Siemianowice Śląskie	572,2	410,6	443,1	99,9	99,9	81,9	30955	453,7	3,17	53,9	24,5
Sosnowiec	533,3	370,2	416,5	100,0	90,4	72,9	91593	441,7	3,25	55,2	24,4
Świętochłowice	568,7	717,5	592,4	99,9	99,9	74,6	22544	442,3	3,05	51,1	22,6
Tychy	536,9	445,1	342,8	100,0	100,0	86,0	49463	385,1	3,65	64,1	24,7
Zabrze	390,9	440,8	438,8	98,0	86,1	78,3	70045	397,2	3,27	56,2	22,3

a Dane za 2014 r. b Łącznie z kolektorami.

Tabl. 9. **TRANSPORT W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Drogi publiczne gminne i powiatowe o twardej nawierzchni ^a		Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane								Długość ścieżek rowerowych	
	ogółem w km	na 100 km ² w km	ogółem		w tym						ogółem w km	na 10 tys. km ² w km
			w tys.	na 1000 ludności	samochody osobowe		motocykle		samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b			
					w tys.	na 1000 ludności	w tys.	na 1000 ludności	w tys.	na 1000 ludności		
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	3243,5	266,3	1154,9	613,7	961,6	511,0	39,3	20,9	136,7	72,6	290,8	2387,7
Bytom	174,0	250,6	85,0	497,7	73,6	430,8	3,2	18,8	7,4	43,4	28,9	4161,9
Chorzów	129,9	390,8	53,0	482,4	45,2	412,0	1,9	16,9	5,4	49,0	18,1	5445,2
Dąbrowa Górnicza	348,7	184,8	79,8	650,5	66,0	537,9	2,8	22,6	9,5	77,7	6,0	317,9
Gliwice	332,8	248,6	131,5	717,2	110,9	604,4	4,3	23,5	14,1	77,1	30,0	2240,8
Jaworzno	284,7	186,6	55,5	598,0	46,1	496,2	2,9	31,6	5,4	57,7	17,4	1140,3
Katowice	487,5	296,1	238,8	796,4	189,4	631,6	6,3	21,1	38,7	129,1	60,0	3644,3
Mysłowice	179,9	274,2	44,8	598,3	38,2	510,9	1,4	19,4	4,3	57,9	0,9	137,2
Piekary Śląskie	118,8	297,1	31,5	558,3	26,2	465,4	1,2	21,1	3,6	63,4	3,1	775,4
Ruda Śląska	213,9	275,2	74,6	533,6	64,0	457,5	3,1	21,9	6,6	47,4	19,1	2457,2
Siemianowice Śląskie	99,2	389,0	36,7	538,3	31,5	462,4	1,4	20,4	3,4	50,3	2,2	862,7
Sosnowiec	316,7	347,8	122,9	592,5	105,7	509,5	3,7	17,9	12,0	58,0	20,0	2196,4
Świętochłowice	66,7	501,1	25,6	501,5	21,6	424,7	0,9	18,3	2,8	55,0	19,7	14800,9
Tychy	222,7	272,2	81,2	631,8	64,0	497,9	2,7	20,9	13,0	101,0	45,3	5537,2
Zabrze	268,0	333,3	94,0	533,2	79,2	449,4	3,5	19,8	10,4	58,7	20,1	2500,0

a Dane za 2014 r. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Tabl. 10. **EDUKACJA I WYCHOWANIE W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

Stan na początku roku szkolnego/akademickiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wychowanie przedszkolne			Szkoły					Uczniowie/studenci w szkołach w tys.			
	miejsca	dzieci ^a		podstawowe	gimnazja	ponadgimnazjalne	wyższe		podstawowych	gimnazjach	ponadgimnazjalnych	wyższych ^b
		ogółem	na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat				ogółem	jednostki zamiejscowe				
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	56626	52197	884	364	290	425	24	19	108,0	45,7	64,7	97,8
Bytom	4971	4459	848	29	22	35	–	1	9,5	4,1	6,1	0,1
Chorzów	3030	2993	803	18	19	35	2	2	6,5	3,3	5,3	5,5
Dąbrowa Górnicza	3327	3411	908	30	19	25	2	1	7,3	2,9	4,5	5,4
Gliwice	5531	5345	911	32	28	47	2	1	10,6	4,5	7,8	23,9
Jaworzno	2943	2542	899	17	15	23	–	1	5,3	2,4	3,4	0,1
Katowice	9944	8401	953	61	49	76	14	5	16,4	6,2	12,0	53,8
Mysłowice	2515	2246	848	17	10	11	1	1	4,6	1,9	1,7	0,3
Piekary Śląskie	1456	1567	834	12	6	9	–	–	3,3	1,3	1,4	–
Ruda Śląska	4306	4042	818	25	21	20	1	1	8,7	3,6	3,8	0,1
Siemianowice Śląskie	2169	1881	876	12	11	14	–	–	4,0	1,7	1,5	–
Sosnowiec	5896	5361	936	39	33	35	2	1	11,0	4,7	6,2	8,4
Świętochłowice	1339	1304	790	8	7	10	–	–	3,1	1,4	0,8	–
Tychy	4517	4113	909	25	17	25	–	3	7,8	3,1	4,4	0,2
Zabrze	4682	4532	854	39	33	60	–	2	9,9	4,6	5,8	0,0

a Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. **b** Stan w dniu 30 XI.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej (z wyjątkiem szkolnictwa wyższego).

Tabl. 11. **KULTURA W 2015 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Biblioteki publiczne i filie ^a	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności ^b	Muzea i oddziały muzealne ^a	Imprezy oświatowe w muzeach i oddziałach muzealnych na 10 tys. ludności	Zwiedzający muzea i oddziały muzealne	Ludność na 1 miejsce w kinach stałych	Uczestnicy imprez organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice	Imprezy masowe	Uczestnicy imprez masowych
Górnśląski Związek Metropolitalny (14 miast)	216	175,5	30	33,8	880693	84,3	1241091	488	2438643
Bytom	11	50,9	1	33,0	15302	90,5	75059	32	66525
Chorzów	11	152,2	2	64,9	81305	x	238501	18	395900
Dąbrowa Górnicza	18	171,5	1	6,0	14187	133,5	118181	56	169504
Gliwice	18	227,6	6	98,8	61996	67,4	–	38	303383
Jaworzno	17	334,3	1	18,6	8962	x	74114	18	35799
Katowice	37	251,6	6	28,4	462504	36,1	365032	55	754465
Mysłowice	10	143,1	2	9,2	19425	x	54960	7	16000
Piekary Śląskie	9	118,8	–	x	–	x	46106	1	26000
Ruda Śląska	13	108,1	1	10,7	5953	74,4	49210	3	20000
Siemianowice Śląskie	10	147,9	1	3,9	3753	x	31118	3	5300
Sosnowiec	20	174,0	2	12,0	19281	99,4	55957	151	334225
Świętochłowice	6	144,8	1	25,9	17935	x	27762	1	17000
Tychy	14	174,3	4	7,5	48607	108,5	59796	64	162008
Zabrze	22	154,3	2	82,3	121483	53,1	45295	41	132534

a Stan w dniu 31 XII. b Łącznie z punktami bibliotecznymi.

Tabl. 12. **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a W 2015 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty ^b	Miejsca noclegowe ^b	Turyści korzystający z noclegów		Udzielone noclegi		Miejsca noclegowe	Turyści korzystający z noclegów	Udzielone noclegi
			ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym			
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	121	11637	757622	172345	1489139	363567	6,2	401,4	788,9
Bytom	8	619	33635	2836	76523	6330	3,6	196,1	446,2
Chorzów	9	853	46754	6039	82950	13927	7,7	424,6	753,2
Dąbrowa Górnicza	9	346	13050	1050	24678	2524	2,8	106,2	200,8
Gliwice	21	2179	92929	24808	249628	79093	11,8	505,1	1356,9
Jaworzno	6	474	20986	5623	44521	7083	5,1	225,5	478,3
Katowice	24	3907	357722	90323	624663	169398	13,0	1189,2	2076,7
Mysłowice	-	-	#	#	#	#	x	#	#
Piekary Śląskie	6	284	18347	3511	27763	6862	5,0	324,2	490,6
Ruda Śląska	7	572	14907	#	70598	#	4,1	106,3	503,5
Siemianowice Śląskie	5	308	14880	2020	31067	4766	4,5	217,5	454,1
Sosnowiec	6	454	29801	4713	64570	10493	2,2	143,1	310,0
Świętochłowice	1	18	#	-	#	-	0,4	#	#
Tychy	11	929	46938	15389	87482	35539	7,2	365,3	680,9
Zabrze	8	694	65660	15560	101531	26146	3,9	371,3	574,2

a Dotyczy obiektów, posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. **b** Stan w dniu 31 VII.

Tabl. 13. **OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	Przychodnie ^a		Liczba ludności na 1 aptekę	Pracownicy medyczni ^b			Placówki stacjonarnej pomocy społecznej ^c	
		obiekty	na 10 tys. ludności		lekarze	lekarze dentyści	pielęgniarki ^d	domy i zakłady	miejsca
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	68,4	1316	7,0	2968	6060	674	13300	92	5313
Bytom	72,9	85	5,0	3284	443	84	986	8	571
Chorzów	82,9	74	6,7	3136	366	31	791	8	525
Dąbrowa Górnicza	38,5	83	6,8	2993	296	39	514	6	375
Gliwice	62,9	136	7,4	2866	544	70	1035	7	474
Jaworzno	42,8	38	4,1	2731	199	38	438	3	175
Katowice	118,1	318	10,6	2542	1859	150	4167	20	899
Mysłowice	30,7	57	7,6	3564	103	14	207	2	115
Piekary Śląskie	78,2	41	7,3	2684	168	9	435	1	130
Ruda Śląska	32,9	59	4,2	3252	287	25	695	9	565
Siemianowice Śląskie	61,6	45	6,6	3249	142	13	352	4	184
Sosnowiec	69,6	139	6,7	2659	674	87	1664	8	450
Świętochłowice	52,8	27	5,3	3921	72	5	210	5	248
Tychy	44,3	98	7,6	3293	262	42	528	3	182
Zabrze	74,5	116	6,6	3265	645	67	1278	8	420

a Łącznie z praktykami lekarskimi. b Stan w dniu 31 XII 2014 r. c Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy i filiami. d Łącznie z magistrami pielęgniarstwa.

Źródło: w zakresie łóżek w szpitalach ogólnych i pracowników medycznych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Tabl. 14. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dochody			Wydatki					Dochody	Wydatki
	ogółem w tys. zł	w tym udział w %		ogółem w tys. zł	w tym udział w %				ogółem na 1 mieszkańca w zł	
		dochodów własnych	dotacji celowych z budżetu państwa		wydatków bieżących	wydatków inwestycyjnych	wydatków ogółem w działach			
transport i łączność	kultura i ochrona dziedzictwa narodowego									
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	9059673,5	61,3	10,8	9160303,0	78,7	19,8	16,9	3,5	4800	4853
Bytom	678047,0	55,3	15,5	697714,7	90,4	9,5	7,5	1,4	3953	4068
Chorzów	496231,3	55,5	14,2	514447,0	84,9	14,5	11,9	3,0	4506	4671
Dąbrowa Górnicza	646673,0	65,1	7,5	663081,4	78,7	20,6	11,8	3,7	5261	5394
Gliwice	1415463,2	52,9	12,2	1361292,7	54,2	45,1	39,8	2,1	7694	7400
Jaworzno	414108,2	64,2	9,8	450301,8	80,2	19,6	21,1	2,4	4449	4838
Katowice	1659394,0	70,3	7,0	1616213,9	82,1	17,1	15,2	3,8	5517	5373
Mysłowice	305714,8	62,0	12,9	299689,9	88,7	11,3	11,2	1,9	4075	3995
Piekary Śląskie	198997,1	60,1	14,4	209606,8	82,2	16,1	6,7	2,4	3517	3704
Ruda Śląska	583086,7	63,9	12,2	607365,1	86,1	11,7	9,6	1,6	4159	4332
Siemianowice Śląskie	250259,1	63,6	15,4	252267,7	95,4	4,0	5,2	2,7	3658	3688
Sosnowiec	822774,1	62,8	10,4	800885,7	84,0	14,9	11,7	4,2	3950	3844
Świętochłowice	181240,7	52,0	16,7	189769,4	88,7	9,6	8,3	7,5	3533	3699
Tychy	627513,6	63,5	7,3	628706,9	80,9	12,7	23,0	4,4	4884	4893
Zabrze	780170,5	57,8	11,2	868960,0	73,9	22,5	11,6	7,5	4412	4914

Tabl. 15. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WYBRANYCH FORM PRAWNYCH W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor ^b		Na 1000 ludności	W tym				
		publiczny	prywatny		spółki handlowe		fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	
					razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego		razem	na 1000 ludności w wieku produkcyjnym
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	204515	8664	194475	109	26267	3691	4766	137106	117
Bytom	16578	1124	15396	97	1360	158	357	10465	98
Chorzów	11347	514	10780	103	1350	171	263	8004	120
Dąbrowa Górnicza	12430	239	12114	101	1386	155	261	9025	117
Gliwice	24065	1363	22584	131	3265	493	611	14853	130
Jaworzno	8337	179	8109	90	703	180	170	5988	101
Katowice	46547	1470	44443	155	10394	1477	1474	27339	148
Mysłowice	7176	173	6955	96	778	93	147	5196	109
Piekary Śląskie	4327	235	4069	77	439	44	81	3088	87
Ruda Śląska	9745	418	9303	70	794	106	215	7260	83
Siemianowice Śląskie	6433	237	6176	94	580	69	138	4812	113
Sosnowiec	23249	562	22578	112	1885	216	381	17658	137
Świętochłowice	3870	178	3684	76	310	36	90	2851	90
Tychy	13913	379	13430	108	1658	313	233	10109	125
Zabrze	16498	1593	14854	94	1365	180	345	10458	93

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Tabl. 16. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem udział w % podmiotów prowadzących działalność w zakresie:								
		przetwórstwa przemysłowego	budownictwa	handlu; napraw pojazdów samochodowych	transportu i gospodarki magazynowej	obsługi rynku nieruchomości	działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej	opieki zdrowotnej i pomocy społecznej	pozostałej działalności usługowej	pozostałych sekcji
Górnośląski Związek Metropolitalny (14 miast)	204515	7,4	9,7	27,5	6,3	8,1	10,1	5,7	5,9	19,3
Bytom	16578	7,1	10,3	26,4	5,7	14,3	8,3	4,3	5,8	17,8
Chorzów	11347	6,7	10,9	27,7	7,1	6,6	8,8	5,6	6,0	20,6
Dąbrowa Górnicza	12430	8,5	11,9	30,7	6,9	4,6	8,7	4,6	5,7	18,4
Gliwice	24065	7,9	9,3	23,4	5,1	12,0	12,0	5,3	5,4	19,6
Jaworzno	8337	8,3	10,4	29,9	7,0	6,5	7,9	5,1	5,8	19,1
Katowice	46547	6,5	8,1	25,4	5,2	6,9	13,0	7,0	6,5	21,4
Mysłowice	7176	8,0	11,2	28,1	7,4	4,6	9,3	5,3	6,2	19,9
Piekary Śląskie	4327	8,9	9,5	29,5	6,8	6,9	8,0	6,0	6,7	17,7
Ruda Śląska	9745	8,5	10,4	29,6	7,6	5,3	7,8	5,2	6,9	18,7
Siemianowice Śląskie	6433	8,3	11,9	28,9	6,9	5,3	9,0	4,3	6,2	19,2
Sosnowiec	23249	7,0	10,1	32,9	7,7	4,6	9,3	5,0	5,2	18,2
Świętochłowice	3870	7,7	11,8	29,4	7,1	7,1	7,5	5,5	6,1	17,8
Tychy	13913	8,3	9,6	27,4	6,7	5,0	12,0	5,7	5,0	20,3
Zabrze	16498	6,3	9,0	26,2	6,4	16,4	7,2	6,6	5,9	16,0

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

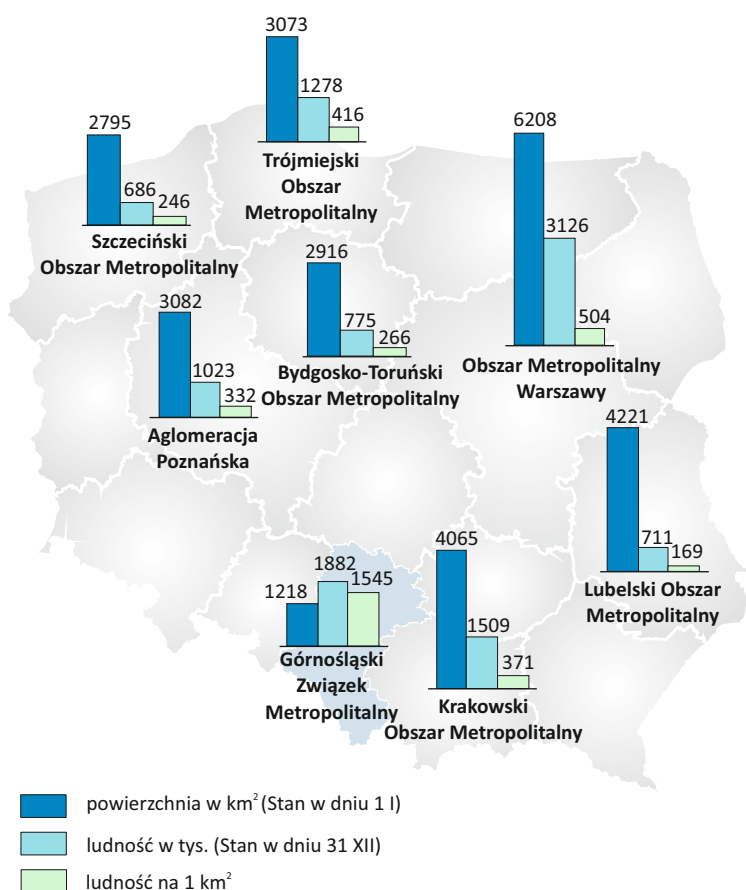
GZM NA TLE INNYCH OBSZARÓW METROPOLITALNYCH W POLSCE W 2015 R.

Wprowadzenie

Górnośląski Związek Metropolitalny nie jest odosobnionym przykładem metropolii występującym w Polsce. Obszary metropolitalne pomimo wspólnych celów, podstaw i założeń dla ich tworzenia, różnią się charakterem, organizacją oraz funkcjami. I tak GZM jest przykładem tzw. metropolii policentrycznej, składającej się z dużych, sąsiadujących ze sobą jednostek administracyjnych, wśród większości metropolii o układzie monocentrycznym, charakteryzujących się dużym miastem - centrum i jego otoczeniem (np. Krakowski Obszar Metropolitalny czy Obszar Metropolitalny Warszawy). Innym typem metropolii, z dwoma lub trzema głównymi miastami ulokowanymi na granicy obszaru wraz z ich otoczeniem, jest np. Trójmiejski Obszar Metropolitalny, w którego skład wchodzi trzy duże miasta wraz z otoczeniem, czy Szczeciński Obszar Metropolitalny z głównym miastem ulokowanym peryferyjnie na granicy obszaru.

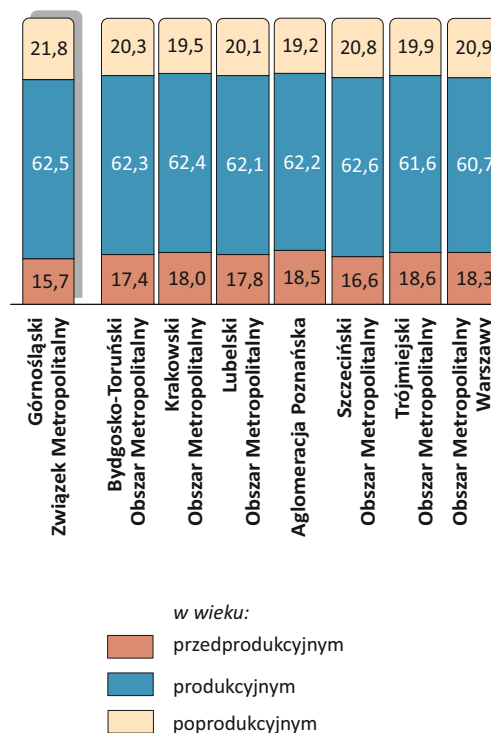
Dla porównania GZM z innymi obszarami metropolitalnymi w Polsce wybrano 13 podstawowych, wspólnych cech charakteryzujących obszary pod względem uwarunkowań społeczno-gospodarczych.

Powierzchnia. Ludność

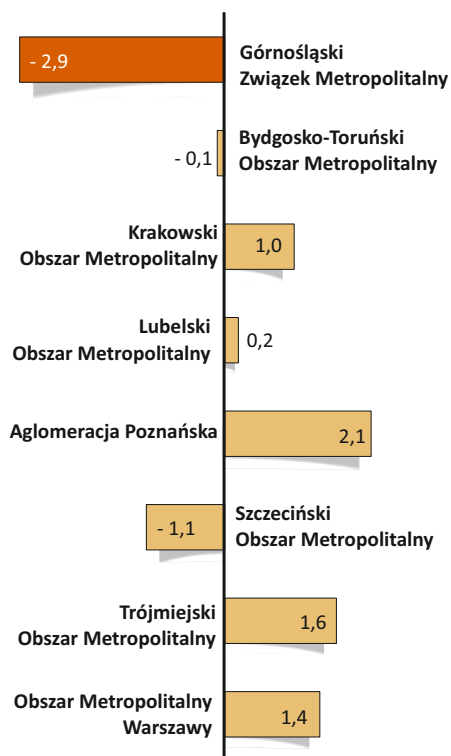
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku (w %)

Stan w dniu 31 XII

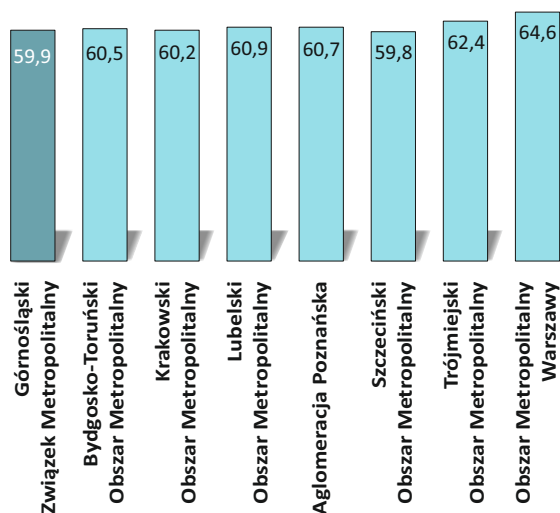
GZM NA TLE INNYCH OBSZARÓW METROPOLITALNYCH W POLSCE W 2015 R.

Przyrost naturalny na 1000 ludności

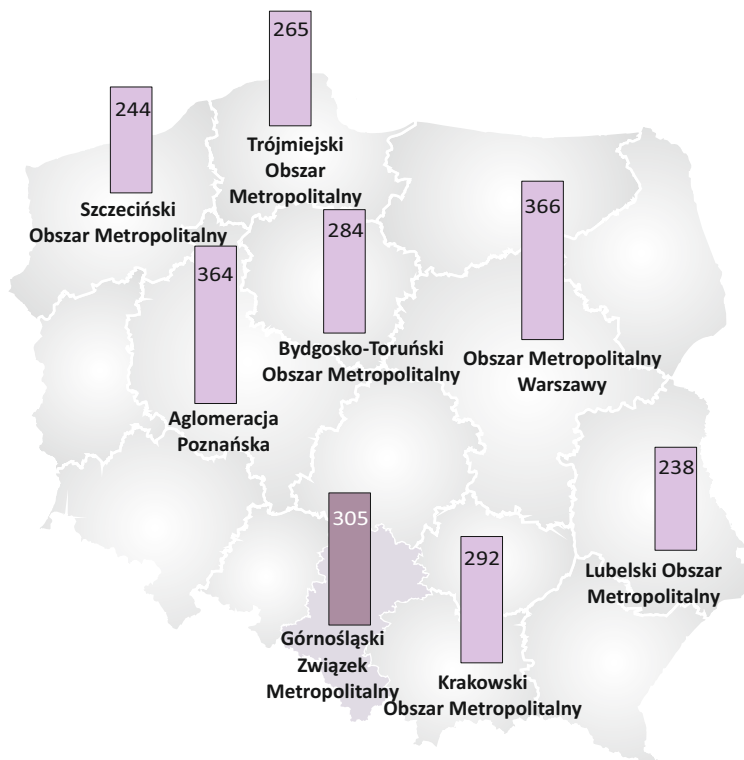
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Stan w dniu 31 XII

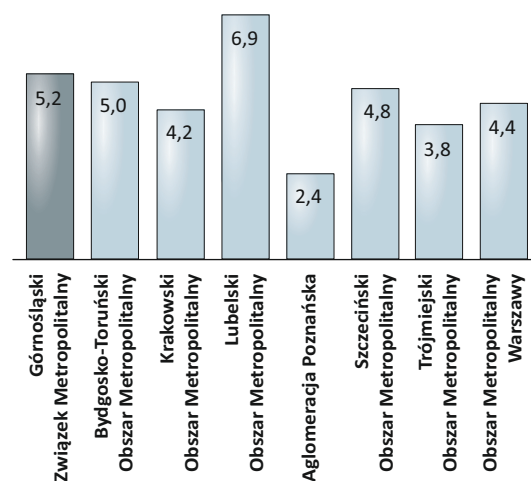
Pracujący^a na 1000 ludności

Stan w dniu 31 XII

Bezrobotni zarejestrowani na 100 osób w wieku produkcyjnym

Stan w dniu 31 XII

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

GZM NA TLE INNYCH OBSZARÓW METROPOLITALNYCH W POLSCE W 2015 R.

Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności

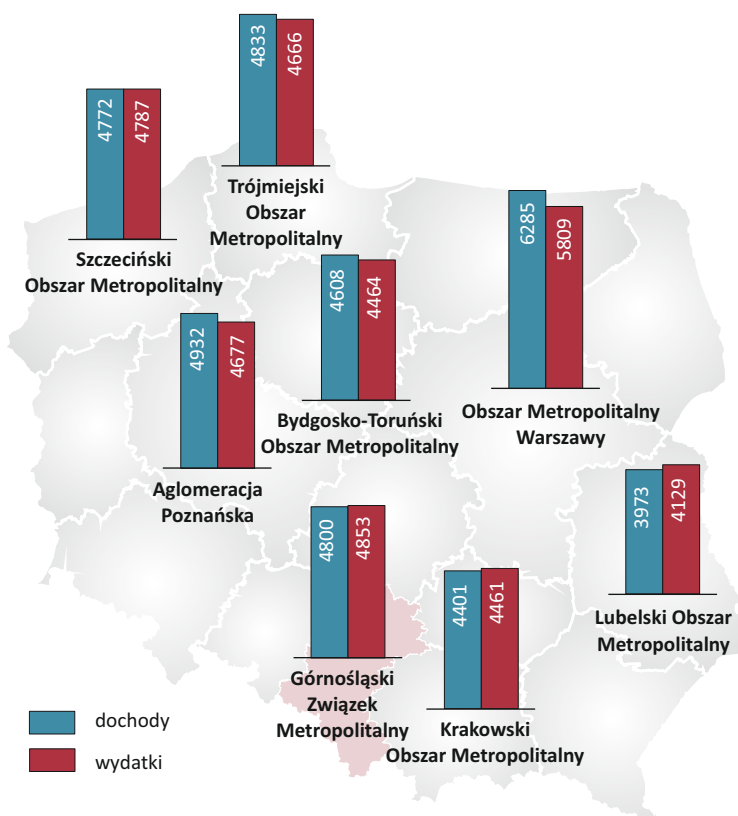

Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat

Stan na początku roku szkolnego 2015/2016

Dochody i wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca (w zł)

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności

Stan w dniu 31 XII

